

PRO EUROPA

Gazeta Ligii PRO EUROPA Liga hírlapja – 3-4 / 2005

Academia Interculturală Transsylvania

FACULTATEA DE ȘTIINȚE POLITICE PARIS LA ACADEMIA INTERCULTURALĂ:

O ÎNTÎLNIRE EUROPEANĂ

Istoric francez, care studiază și iubește Europa Centrală, am avut șansa de a descoperi Transilvania acum câțiva ani, grație prietenului meu Francois Bocholier, care cunoaște bine regiunea și istoria sa. Am dorit așadar să îi duc acolo studenții mei pentru a descoperi frumusețea peisajelor, dar mai ales originalitatea unei societăți a cărei diversitate este o bogăție, dar câteodată și o sursă de conflicte. Geografic, politic, economic, Transilvania este mai la marginea Europei, dar, pentru mine, ea este în același timp un loc unic pentru a cunoaște bogăția spirituală, lingvistică și istorică a continentului nostru.

Or, am și șansa de a preda de câțiva ani la o instituție franceză specială:

Centrul Est-European de Științe Politice Paris. Prestigioasa universitate de Științe Politice a deschis acest centru la Dijon acum patru ani pentru a forma laolaltă studenți francezi care se interesează de Europa Centrală și de Est (și care doresc să învețe aceste limbi) și studenți provenind din noile democrații. Am avut așadar la cursurile mele studenți maghiari, români, polonezi, ruși, slovaci, cehi, ucraineni, sârbi, bulgari, etc. Acest lucru a reprezentat pentru mine o experiență pedagogică și umană de neuitat, prelungită de acest sejur în Transilvania, la finele lunii aprilie.

Dintr-o întâmplare fericită am trecut prin Tîrgu-Mureș/Marosvásárhely în momentul în care alți studenți,

veniți din toată România (și din Republica Moldova) s-au reunit la Academia Interculturală organizată de Liga PRO EUROPA, pe care am vrut s-o fac cunoscută elevilor mei. După o prelegere susținută de Smaranda Enache, care, într-o manieră bogată și echilibrată, ne-a prezentat problemele actuale ale formării unei societăți

civile deschise, am avut șansa de a desfășura un dialog între studenții noștri: toată Europa a fost reprezentată acolo, iar această întâlnire a fost un moment foarte important pentru mine. Am avut senzația că studenții mei au înțeles acum sensul acestei călătorii, dar și al cursurilor predate de mine: acela de a găsi – dincolo de discursurile europene superficiale – ceea ce ne unește în

profundzime de la un capăt al Europei la celălalt.

Sînt sigur că aceste contacte vor continua și se vor dezvolta. Încurajez studenții și profesorii lor din Transilvania să facă cunoscut centrul nostru liceenilor care trec acum bacalaureatul: trebuie să aibă un bun nivel de studii, să vorbească bine franceza și să fie dispuși la această frumoasă experiență! Adresa web a centrului nostru: www.est-europe.sciences-po.fr

La revedere la Dijon sau în Transilvania !

Nicolas Bauquet

CALENDAR * N A P T Á R

2 martie – Emisiune în limba română la Radio Tîrgu-Mureș despre situația drepturilor omului în România avîndu-l ca invitat pe Haller István;

3 martie – Bursa locurilor de muncă „E-melo” organizată de Universitatea Sapientia; Haller István a prezentat drepturile angajaților conform Codului muncii;

8 martie – Comunicat privind Ordonanța de Urgență Guvernamentală nr. 8/2005;

14 martie – „Economie și management”, curs al Colegiului Democrației, susținut de Adrian Petelean;

16 martie – Conferință de presă; Lansarea proiectului PHARE „Institutional Building in the Field of Anti-Discrimination 2005”, organizată de CNCI și Ministerul Justiției din Olanda; din partea LPE a participat Haller István;

18 martie – „Europa regiunilor sau Europa națiunilor?”, curs al Colegiului Democrației, susținut de Ovidiu Pecican;

19 martie – „Drepturile minorităților din România”, curs al Colegiului Democrației, susținut de Gabriel Andreescu;

19 – 25 martie – A Tolerancia Hete;

19 martie – Concurs de orientare interculturală, Piața Teatrului, Tîrgu-Mureș;

20 martie – Cinematecă: „Cazul Furtwängler”, Cinematograful Tineretului, Tîrgu-Mureș;

21 martie – „ROM-ART” – expoziție de pictură a șase artiști romi din Ungaria, Sala de expoziție a Bisericii Unitariene, Tîrgu-Mureș;

22 martie – Masă rotundă: „Interculturalitatea în liceele tîrgumureșene”, Clubul Presei, Tîrgu-Mureș;

23 martie – Dezbateri: „Legea minorităților naționale”, Biroul pentru Drepturile Omului al LPE la București;

24 martie – Masă rotundă: „Între sindromul deprinderii și cel al moștenirii miraculoase: Scenariile conviețuirii româno-maghiare în secolul XX, scenarii posibile pentru secolul XXI”, Centrul Cultural Francez Cluj;

25 martie – Despre interculturalitatea transilvană, Radio Tîrgu-Mureș, emisiunea „Kilometrul zero”; invitată: Smaranda Enache, copreședintele LPE;

28 martie – Vizita ECRI la București pentru analizarea fenomenelor rasiste din România; din partea LPE a participat Haller István;

30 martie – Întîlnire a reprezentanților Consiliului Județean Mureș cu reprezentanții ONG-urilor din Tîrgu-Mureș, organizată de Centrul de Resurse al ONG-urilor;

6 aprilie – Conferință de presă: prezentarea Raportului paralel privind implementarea în România a Convenției-cadru pentru protecția minorităților naționale, poziția Ligii Pro Europa față de realizarea autostrăzii Brașov-Borș și situația reînnoirii contractului de chirie pentru spațiul în care Liga Pro Europa își desfășoară activitățile;

7 aprilie – „Organizarea și funcționarea Prefecturii Mureș”, curs al Colegiului Democrației, susținut de prefectul județului Mureș, Ciprian Dobre;

8 aprilie – Cu ocazia Zilei Internaționale a Romilor, LPE i s-a decernat Premiul de excelență de către Filiala Mureș a Partidei Romilor;

13 aprilie – Întîlnire la punctul de lucru de la Cluj al Biroului pentru Drepturile Omului în cadrul căreia s-au purtat discuții privind situația drepturilor omului și minorităților; – Prezentare pentru presa din Cluj a programului Academiei Interculturale Transsylvania;

14 aprilie – Întîlnire la punctul de lucru de la Zalău al Biroului pentru Drepturile Omului în cadrul căreia s-au purtat discuții privind situația drepturilor omului și minorităților; – Prezentare pentru presa din Zalău a programului Academiei Interculturale Transsylvania;

15 aprilie – Dezbateri privind Legea minorităților, organizată de Proiect on Ethnic Relations la București; din partea LPE a participat Haller István; – „Rolul culturii într-o societate de consum”, curs al Colegiului Democrației, susținut de Csörtán Ferenc;

17-18 aprilie – Dezbateri privind Legea minorităților, organizată de Departamentul pentru Relații Interetnice și ECMI la Sinaia; din partea LPE a participat Kacsó Judit-Andrea;

19 aprilie – Conferință de presă a organizațiilor de mediu privind pseudo-centura Tîrgu-Mureșului din Platoul Cornești; – Emisiune în limba română la Radio Tîrgu-Mureș privind pseudo-centura Tîrgu-Mureșului din Platoul Cornești; invitat din partea LPE a fost Haller István;

20 aprilie – Întîlnire la punctul de lucru de la Sibiu al Biroului pentru Drepturile Omului în cadrul căreia s-au purtat discuții privind situația drepturilor omului și minorităților; – Prezentare pentru presa din Sibiu a programului Academiei Interculturale Transsylvania;

22 aprilie – Emisiune la ProTV și ProFM Tîrgu-Mureș privind pseudo-centura Tîrgu-Mureș din Platoul Cornești; Dezbateri de mediu organizată de Primăria Tîrgu-Mureș privind tăierea unei livezi de către Aquaserv; din partea LPE a participat Haller István;

22-26 aprilie – A treia sesiune a Academiei Interculturale Transsylvania, consacrată comunității românești din Transilvania, a avut loc la Blaj, Alba-Iulia și Tîrgu-Mureș;

27 aprilie – Întîlnire la punctul de lucru de la Caransebeș al Biroului pentru Drepturile Omului în cadrul căreia s-au purtat discuții privind situația drepturilor omului și minorităților; – Prezentare pentru presa din Caransebeș a programului Academiei Interculturale Transsylvania;

mărcius 2 – A Marosvásárhelyi Rádió román nyelvű adása az emberi jogok romániai helyzetéről. Meghívott: Haller István;

mărcius 3 – Haller István az alkalmazottak jogairól tartott tájékoztatót a Sapientia Egyetem keretében szervezett „E-melo” állásbörzén;

mărcius 8 – A 8/2005-ös Sürgősségi Kormányrendeletre vonatkozó sajtóközlemény;

mărcius 14 – Adrian Petelean „Gazdaság és management” című előadása a Demokrácia Kollégiumában;

mărcius 16 – A Nemzeti Diszkriminációellenes Tanács és Hollandiai Igazságügyi Minisztérium sajtókonferenciája az „Institutional Building in the Field of Anti-Discrimination 2005” című projekt bemutatásáról. A PEL részéről részt vett Haller István;

mărcius 18 – Ovidiu Pecican „Régiók vagy nemzetek európája” című előadása a Demokrácia Kollégiumában;

mărcius 19 – Gabriel Andreescu „A romániai kisebbségek jogai” című előadása a Demokrácia Kollégiumában;

mărcius 19-25 – A Tolerancia Hete;

mărcius 19 – Interkulturális Tájékoztató Verseny, Színház-tér, Marosvásárhely;

mărcius 20 – Filmvetítés: „Szembesítés”, Ifjúsági Mozi, Marosvásárhely;

mărcius 21 – „ROM-ART” – kiállítás hat roma festőművész képeiből a marosvásárhelyi Unitárius Egyház kiállítótermében;

mărcius 22 – Kerekasztal-beszélgetés: „Interkulturalitás a vásárhelyi líceumokban”, Sajtóklub, Marosvásárhely;

mărcius 23 – A PEL Emberjogi Irodája által szervezett „A nemzeti kisebbségekről szóló törvénytervezet” című vitafórum Bukarestben;

mărcius 24 – Kerekasztal-beszélgetés: „A román – magyar együttélés XX-ik századi forogatókönyve, lehetséges forogatókönyvek a XXI-ik századra”, Francia Kultúrközpont, Kolozsvár;

mărcius 25 – „Az erdélyi interkulturalitásról” – beszélgetés Smaranda Enacheval, a PEL társ-elnökével a Marosvásárhelyi Rádió „Kilometrul zero” adásában;

mărcius 28 – Az ECRI bukaresti látogatása a romániai rasszista megnyilvánulások elemzése érdekében. A PEL részéről részt vett Haller István;

mărcius 30 – A Marosmegyei Tanács és a marosvásárhelyi nemkormányzati szervezetek képviselőinek a találkozója a NKSZ Forrásközpontjának szervezésében.

április 6 – Sajtókonferencia. Témái: A Kisebbségvédelmi Keretegyezmény romániai életbelépésére vonatkozó párhuzamos jelentés bemutatása; a PEL állásfoglalása a Brassó-Bors autópálya megépítése ügyében; a PEL tevékenységeire használt marosvásárhelyi irodahelyiségek albérletének meghosszabbítására vonatkozó döntés helyzete;

április 7 – Ciprian Dobre főispán előadása „A Marosmegyei Prefektúra felépítése és működése” címmel a Demokrácia Kollégiumában;

április 8 – A Romák Nemzetközi Napja alkalmából a Roma Párt Marosvásárhelyi szervezete Tiszteletdíjjal részesítette a PEL-t;

április 13 – Találkozás az Emberjogi Iroda kolozsvári irodájában, mely keretében megbeszélés zajlott az emberi és kisebbségi jogok romániai állapotáról; – Az Interkulturális Akadémia programjának bemutatása a kolozsvári sajtónak;

április 14 – Találkozás az Emberjogi Iroda zilahi irodájában, mely keretében megbeszélés zajlott az emberi és kisebbségi jogok romániai állapotáról; – Az Interkulturális Akadémia programjának bemutatása a zilahi sajtónak;

április 15 – A Project on Ethnic Relations Bukarestben szervezett vitafóruma a nemzeti kisebbségekről szóló törvénytervezetről. A PEL részéről részt vett Haller István. – Csörtán Ferenc „A kultúra szerepe egy fogyasztói társadalomban” című előadása a Demokrácia Kollégiumában;

április 17-18 – A Interetnikai Kapcsolatok Főosztálya és az ECMI Sinaian szervezett vitafóruma a nemzeti kisebbségekről szóló törvénytervezetről. A PEL részéről részt vett Kacsó Judit-Andrea.

április 19 – A környezetvédelmi szervezetek sajtókonferenciája a Somostetőt átszelő marosvásárhelyi kerülőútról; – Beszélgetés A Marosvásárhelyi Rádió román nyelvű adásában a somostetőt átszelő marosvásárhelyi kerülőútról. A PEL részéről részt vett Haller István;

április 20 – Találkozás az Emberjogi Iroda szibeni irodájában, mely keretében megbeszélés zajlott az emberi és kisebbségi jogok romániai állapotáról; – Az Interkulturális Akadémia programjának bemutatása a szibeni sajtónak;

április 22 – A somostetőt átszelő kerülőútról szóló adás a Pro TV-ben és a Pro FM rádióban. A Marosvásárhelyi Polgármesteri hivatal által szervezett környezetvédelmi vitafórum egy gyümölcsös Aquaserv általi kivágásáról. A PEL részéről részt vett Haller István;

április 22-26 – A Transsylvania Interkulturális Akadémia 3-ik szessziója az erdélyi román közösség kultúrájáról Balázsfalván, Gyulafehérváron és Marosvásárhelyen;

április 27 – Találkozás az Emberjogi Iroda karánsebesi irodájában, mely keretében megbeszélés zajlott az emberi és kisebbségi jogok romániai állapotáról; – Az Interkulturális Akadémia programjának bemutatása a karánsebesi sajtónak;

Of, Constituția mea...

Votul negativ al francezilor acordat Tratatului constituțional european a produs mari emoții, atât în incinta Uniunii cât și în anticamera ei. Pe de o parte, elita birocratică a UE a fost trezită la realitate, recunoscând în mod indirect că reformarea sistemului nu mai poate fi amînată.

Chiar dacă majoritatea alegătorilor francezi au votat cu totul altceva decît Constituția UE, votul lor exprimînd – dincolo de ignoranță – un cartonaș galben arătând propriilor guvernanți, bîlbîielile elitei UE demonstrează și necesitatea unor schimbări profunde în filozofia politică a Uniunii. Nu neapărat cedînd șantajului electoral.

Pe de altă parte, votul negativ de duminică, 30 mai, a produs mari emoții și în România (și Bulgaria) deducîndu-se de aici că gestul francezilor constituie un nou obstacol în calea integrării în instituția europeană la 1 ianuarie 2007, și indirect un vot de blam adresat guvernelor ultimilor cincisprezece ani.

Ceea ce mi se pare a fi amuzant (?) este că, deși Constituția europeană este pînă la urmă opera elitelor statelor naționale componente ale UE, respingerea Tratatului – documentul fundamental, nu-i așa, al instituționalizării Europei – este respins (și va fi probabil în continuare) de un electorat captiv ideologiei aceluiași stat național îngrozit de amenințarea pierderii (sau diminuării) suveranității naționale, un mit care fusese de fapt pierdut (diminuat) de mult, pe parcursul inevitabilei ofensive a globalizării. Nașterea Uniunii este însă grea, micile egoisme naționale de moment primînd deocamdată în fața perspectivei unei construcții durabile și lucide a Continentului.

Formal, votul negativ a fost adresat totuși actului european. Ne-am putea întreba, firește, care ar fi fost rezultatul votului popular dacă s-ar fi supus unui referendum proiectul Schuman din 1950, prima inițiativă de instituționalizare a Continentului, bunicul Uniunii Europene de astăzi? Probabil zdrobitor de negativ. De unde s-ar putea trage concluzia înțeleaptă că de aceea sînt aleși conducătorii ca să conducă și să ia deciziile pe care le consideră cele mai avantajoase în cunoștință de cauză, fără să-i consulte mereu pe cei conduși, cetățeni care au altă treabă decît să buchisească sute de pagini de texte de lege. Cred că nu se îndoiește nimeni că nici 1% dintre votanții francezi sau olandezi nici măcar nu au răsfoit cele cîteva sute de pagini ale Tratatului constituțional asupra căruia urmau să se pronunțe cu atîta siguranță cu un „oui” sau „non”, după cum nici electoratul român nu citise cele cîteva zeci de pagini ale capodoperei dlui Iorgovan asupra căreia „s-a pronunțat” într-o veselie inconștientă atât în 1991 cît și în 2003. Deși regula numerelor mari pare să susțină ideea că „poporul” are mereu dreptate, avem destule motive istorice (și logice) ca să ne îndoim de adevărul acestei ipoteze. Responsabilitatea elitei politice este însă cu atît mai mare cu cît poartă pe umeri povara ignoranței celor mulți care i-au acordat (mai mult sau mai puțin orbește) încrederea.

În procesul construcției sale, de-acum de peste jumătate de secol, Constituția Uniunii încearcă să creeze o structură instituțională coerentă și funcțională care să asigure desăvîrșirea proiectului federalist al Uniunii Europene pentru mulți ani de-

ăcum înainte. Pînă să ajungem însă să ne batem capul cu Constituția europeană, în ce ne privește, avem destulă bătaie de cap cu legislația noastră proprie – inclusiv constituțională – dezlînată, contradictorie și, uneori, antidemocratică. Afirmația frecventă că legile noastre sînt bune, dar nu sînt respectate, nu acoperă întregul adevăr. Legile proaste, incoerente nu fac decît să amplifice tendința ocolirii lor. Reforma profundă a justiției presupune totuși și o reformă radicală a legislației.

Astfel, deși Constituția din 1991 adoptase vechea stemă a României mari, simbol federalist cert al unirii provinciilor istorice între hotarele statului român, declarase însă statul român „stat național, suveran și independent, unitar și indivizibil”, blocînd astfel calea oricărei regionalizări autentice prin enumerarea unităților administrative admise, în ciuda promisiunilor repetate făcute reprezentanților instituțiilor europene în acest sens și a angajamentelor asumate. Legislația românească adoptă principiul descentralizării ca una dintre valorile fundamentale ale democrației, dar impune pe toate căile un hipercentralism desuet, caracteristic numai statelor autoritariste.

Se reîntoarce, chipurile, la principiile democratice ale perioadei interbelice mitizate („înterupte de patruzeci și cinci de ani de comunism”) imitînd pînă și sistemul parlamentar bicameral, fără să li se definească celor două camere atribuțiuni și competențe distincte care să justifice o astfel de structură parlamentară. Astfel avem două parlamente paralele care ne consumă cu nerușinare banii și timpul de cincisprezece ani, cei mai reticenți față de orice schimbare fiind înșiși beneficiarii scaunelor parlamentare.

Proclamă pluripartidismul ca principiu constituțional fundamental, dar are grijă să ferece ușa de intrare a Parlamentului în fața oricărui nou venit (intrus) și să înghită cheia constituțională, stabilind niște condiții total antisociative pentru îndrăzneții fondatori ai unor eventuale noi partide politice. Liberalizează (la presiunea societății civile) legea asocierii, dar exilează asocierea politică și minoritară dincolo de barierele bine păzite ale reprezentării politice. Legea partidelor încalcă deci în veselie legea asocierii și dreptul constituțional de asociere. Și lista contradicțiilor legislative ar putea continua mult și bine. Nu e de mirare. Dacă ne uităm cine sînt majoritatea juriștilor din Parlament care elaborează legile noastre, trebuie să ne bucurăm că nu e mai rău.

Toate aceste legi disparate, inclusiv Constituția, sînt mereu cîrpite de un deceniu și jumătate, uneori petecele fiind liantul care ține laolaltă texte legislative incoerente, cu mare deficit democratic, nici o forță politică neasumîndu-și curajul de a porni curățenia generală. Trebuie s-o facem deci noi, societatea civilă, care nu avem de pierdut decît...iluiziile. Dezbateră inițiată de Liga Pro Europa în luna mai la Cluj și-a propus tocmai acest obiectiv. Nefiind presată de cicluri electorale, de pericolul pierderii unor fotolii bănoase sau de relații prețioase în lumea interlopă a afacerilor dubioase, societatea civilă (autentică!) încearcă să preia inițiativa. Cineva trebuie să se gîndească și la viitorul nepoților noștri (nu numai la ai lor) aici, acasă, într-o Europă democratică și prosperă.

O reparație necesară

Încă de la acordarea denumirii „Ion Antonescu” unui bulevard din Tîrgu-Mureș, Liga PRO EUROPA și-a exprimat dezacordul față de resuscitarea cultului public al persoanelor vinovate pentru Holocaustul din România. Imediat după apariția **Ordonanței de urgență 31/2002 privind interzicerea organizațiilor și simbolurilor cu caracter fascist, rasist sau xenofob și a promovării cultului persoanelor condamnate pentru săvârșirea unor infracțiuni contra păcii și omenirii**, Liga PRO EUROPA a adresat o solicitare, pentru modificarea denumirii Bulevardului, către consilierii locali, primarul municipiului Tîrgu-Mureș, Prefectura Județului Mureș, Ministerul Culturii și Cultelor, dar aceste demersuri au rămas fără efect. Continuarea cultului lui Ion Antonescu, cu acordul tacit al autorităților, a adus prejudicii grave imaginii României și poporului român.

În sfârșit, Liga Pro Europa poate saluta solicitarea prefectului județului Mureș, dl. Ciprian Dobre, de modificare a denumirii străzii Ion Antonescu, în conformitate cu prevederile legale și în armonie cu argumentația din comunicatul Ligii PRO EUROPA din 15 februarie 2005. Considerăm că acest demers reprezintă un pas important în procesul de recunoaștere a Holocaustului petrecut în România.

Totodată, Liga Pro Europa și-a reluat solicitările adresate Ministerului Culturii și Cultelor privind necesitatea luării unor măsuri împotriva organizațiilor neo-legionare.

2 martie 2005

Guvernul încalcă drepturile electorale

Liga Pro Europa își exprimă îngrijorarea față de continuarea practicilor anticonstituționale ale guvernelor anterioare prin emiterea de ordonanțe de urgență, fără respectarea criteriilor prevăzute de Constituția României.

Considerăm că Ordonanța de urgență 8/2005, care modifică și completează Legea Nr.67/2004 privind alegerea autorităților administrației publice locale, afectează drepturile electorale prin excluderea partidelor politice neparlamentare din birourile electorale de circumscripție și ale secțiilor de votare. Ordonanța contravine art. 115, alin. 6 al Constituției, care prevede: „ordonanțele de urgență nu pot fi adoptate în domeniul legilor constituționale, nu pot afecta regimul instituțiilor fundamentale ale statului, drepturile, libertățile și îndatoririle prevăzute de Constituție, *drepturile electorale* și nu pot viza măsuri de trecere silită a unor bunuri în proprietate publică” (s.n.).

Totodată astfel de ordonanțe pot fi adoptate „numai în situații extraordinare a căror reglementare nu poate fi amînată, avînd obligația de a motiva urgența în cuprinsul acestora” (Constituția României, art. 115, alin. 4). Conform motivării Guvernului României, Ordonanța de urgență 8/2005 s-a adoptat „pentru a se evita aglomerația produsă prin centralizarea tuturor proceselor-verbale de constatare a rezultatelor alegerilor la nivelul unui singur birou electoral de circumscripție”. Excluderea partidelor neparlamentare din birourile electorale de circumscripție și ale secțiilor de votare nu este motivată.

Prin urmare, Liga Pro Europa solicită revocarea prevederilor Ordonanței de urgență 8/2005 care exclud partidele neparlamentare din birourile electorale de circumscripție și ale secțiilor de votare, și totodată solicită Guvernului României respectarea în viitor a principiului separării puterii legislative și executive.

8 martie 2005, Tîrgu-Mureș

Respectarea drepturilor nu este facultativă !

Față de recente declarații ale primarului municipiului Tîrgu-Mureș, dl. Dorin Florea, conform cărora în perioada de vară, Primăria Municipiului Tîrgu-Mureș nu va acorda venitul minim garantat persoanelor îndreptățite, dorim să atragem atenția opiniei publice asupra faptului că, în conformitate cu legislația României, primarul unei localități are obligația de a asigura „respectarea drepturilor și libertăților fundamentale ale cetățenilor, a prevederilor Constituției, precum și punerea în aplicare a

legilor” (Legea administrației publice locale, art. 68 lit. a). Totodată, Legea 416/2001 privind venitul minim garantat prevede obligativitatea asigurării unui venit minim garantat, indiferent de anotimp. Întrucît venitul minim garantat este condiționat de prestarea unei munci în folosul comunității, solicităm Primăriei Municipiului Tîrgu-Mureș elaborarea unui plan în vederea executării acestor munci și nu sistarea totală a acordării drepturilor legale.

2 martie 2005

În continuare, pro Europa!

Reforma justiției, condiție a integrării

Urmare a presiunilor politice exercitate asupra puterii judecătorești, România nu numai că a pierdut un număr important de procese în fața Curții Europene a Drepturilor Omului, dar în momentul de față își vede periclitat chiar procesul de integrare în Uniunea Europeană. Prin urmare, este nevoie de o reală reformă a justiției în România.

Liga PRO EUROPA consideră că doamna Monica Macovei, în calitate de ministru al Justiției, și doamna Renate Weber, în calitate de consilier prezidențial — ambele cu o bogată experiență acumulată în domeniu, cu înalta probitate profesională și morală dovedită în 15 ani de implicare activă în societatea civilă — reprezintă o garanție a reformei justiției.

Constatând opoziția unor grupuri de interese care doresc stoparea reformelor, Liga PRO EUROPA își exprimă sprijinul față de măsurile ministrului Justiției și consideră că prezența Monicăi Macovei în fruntea acestui minister este una din garanțiile importante ale reformei.

2 martie 2005

Primenirea magistraturii și diplomației

Prioritățile pentru România în momentul de față sînt reforma în justiție și crearea unei imagini pozitive (reale) a României peste hotare. Ambele priorități pot fi afectate în mod negativ prin menținerea în aparatul judiciar și cel diplomatic a persoanelor care au colaborat cu fosta Securitate. Prin urmare, Liga PRO EUROPA consideră necesar ca CNSAS să îi fie încredințată verificarea dosarelor magistraților și a personalului diplomatic și salută inițiativa miniștrilor justiției și afacerilor externe de primenire a personalului din subordine.

Salutăm semnarea Tratatului de aderare la Uniunea Europeană

Liga PRO EUROPA își exprimă deplina satisfacție cu ocazia semnării de către România azi, 25 aprilie 2005, a Tratatului de Aderare la Uniunea Europeană. Acest ultim pas înaintea dobîndirii statutului de stat membru UE este punctul culminant dintr-o serie de decizii istorice care au marcat în ultimul deceniu cursul european ireversibil al României.

Liga PRO EUROPA, fondată în decembrie 1989, este prima organizație din România care și-a înscris pe frontispiciu idealul reunificării europene după căderea comunismului și sprijinirea cursului pro-european al României. A fost un proces îndelungat și dificil, nu lipsit de eșecuri și contradicții. Ideea europeană, minoritară în 1990, a devenit opțiunea majorității covârșitoare a cetățenilor României.

Liga PRO Europa omagiază cu acest prilej întreaga societate civilă democratică românească, personalitățile publice, politicienii, diplomații, universitarii, presa, cetățenii de rînd care au lucrat neobosit la împlinirea acestui ideal, implicîndu-se în reforma profundă a societății românești.

Liga PRO EUROPA își exprimă gratitudinea față de sprijinul moral, material și financiar acordat de către Parla-

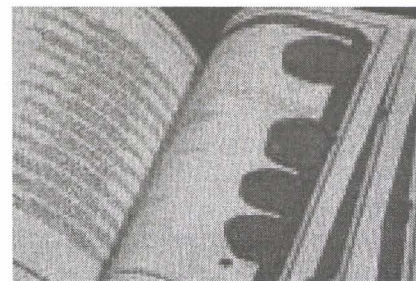
mentul European, Comisia Europeană, Delegația UE de la București, guvernele și societatea civilă din statele membre UE, procesului de aderare a României la Uniunea Europeană și reformelor profunde ale societății românești.

Liga PRO EUROPA își reafirmă sprijinul pentru accelerarea reformelor de care depinde accederea României la calitatea de stat membru UE la 1 ianuarie 2007: respectarea drepturilor omului și ale minorităților, independența justiției, eradicarea corupției sistemice, protecția mediului, regionalizarea, reforma sistemului politic și electoral.

25 aprilie 2005

Smaranda ENACHE
Copreședintă

N.B: Smaranda Enache, în calitate de ambasador al României în Finlanda, a participat activ la succesul nominalizării României pentru începerea negocierilor de aderare la Summit-ul de la Helsinki din decembrie 1999.

Primarul Dorin Florea șicanează din nou Liga Pro Europa

Primarul Dorin Florea șicanează din nou Liga Pro Europa și urmărește rezilierea contractului de închiriere a spațiilor în care funcționează Biroul pentru Drepturile Omului și Colegiul Democrației și redacția revistei „Altera”.

Această măsură, propusă de primarul Dorin Florea în ședință – și care nu a primit girul Consiliului Local, vine după ce Liga Pro Europa a anunțat lansarea programului de monitorizare a administrației publice locale.

Primarul Dorin Florea, incapabil să ofere soluții concrete la problemele semnalate de Liga Pro Europa (centură, tratamentul romilor, Cetatea Tîrgu-Mureș, poluarea) încearcă prin măsuri administrative să restrîngă sfera de

activitate a Ligii Pro Europa, asociație neguvernamentală fondată în 1989 cu o importantă prezență națională și internațională.

Liga Pro Europa își manifestă indignarea față de aceste proceduri și își exprimă speranța că în cadrul ședinței Consiliului Local care va vota asupra repartizării spațiilor pentru organizațiile neguvernamentale, consilierii municipali vor ține cont de implicarea Ligii Pro Europa în viața comunității locale, de contribuția la reforma democratică din România și vor taxa cum se cuvine încercarea primarului de a restrînge, prin metode birocratice a activității Ligii Pro Europa.

Tîrgu-Mureș, 16 martie 2005

Sînt solidar cu Liga. Puteți folosi numele meu pentru această acțiune de protest.

Cu cele mai bune gânduri,

Cristian Preda,
profesor universitar

Nu-mi vine să cred, Liga Pro Europa a fost și este una dintre organizațiile nonguvernamentale cele mai vizibile din România, toți cei care sînt cît de cît la curent cu acțiunile societății civile din ultimul deceniu o cunosc. Nu poate fi decît un act de intimidare deci, și în fața acestui abuz vă rog să mă considerați alături de voi în orice protest public, indiferent ce formă va îmbrăca acesta.

Silviu Lupescu,
director general Editura Polirom

COMUNICAT

Asociația pentru Educație Cetățenească (ASPEC) este indignată de abuzurile repetate la care este supusă Liga Pro Europa de către primarul municipiului Tîrgu-Mureș, Dorin Florea. Deranjat de faptul că Liga Pro Europa a anunțat demararea unui program de monitorizare a administrației publice locale, primarul Dorin Florea a intervenit personal la începutul lunii martie 2005 pentru ca SC Locativ SA să rezilieze contractul de închiriere a spațiilor în care funcționează această organizație neguvernamentală.

De la începerea mandatului său, primarul Dorin Florea a încercat în permanență să reducă la tăcere Liga Pro Europa, neezitînd în câteva rînduri să anuleze cu de la sine putere

hotărîri ale Consiliului Local și ale Ministerului Culturii și Cultelor favorabile programelor propuse de Liga Pro Europa.

Asociația pentru Educație Cetățenească face un apel către toate partidele politice și către reprezentanții societății civile să se solidarizeze cu Liga Pro Europa și să protesteze față de atitudinea dictatorială a primarului municipiului Tîrgu-Mureș.

Mugur Ciuvică,
Directorul executiv al ASPEC

7 aprilie 2005

DECLARAȚIE

APADOR-CH

Asociația pentru Apărarea Drepturilor Omului în România – Comitetul Helsinki (APADOR-CH) a aflat cu surprindere de intenția autorităților locale din Municipiul Tîrgu Mureș (reprezentate de primarul Municipiului, domnul Dorin Florea) de a refuza prelungirea contractului de închiriere pentru sediul în care își desfășoară activitatea Liga PRO EUROPA. La fel de surprinzătoare este motivarea deciziei prin “lipsa de activitate a Ligii PRO EUROPA”, ceea ce denotă că autoritățile locale nu cunosc activitățile societății civile. Întrucât autoritățile locale au fost alese pe baza votului direct al cetățenilor sînt obligate măcar să cunoască organizațiile neguvernamentale care sînt, în fapt, forme de asociere a cetățenilor din zona administrată.

Eventualele critici aduse autorităților locale din partea unor organizații neguvernamentale ar trebui să fie semnale pentru îmbunătățirea activității acestora și nu motive de

inițiere a unor campanii de intimidare, presiune, șicanare care pot duce chiar la desființarea ONG-urilor.

APADOR-CH își exprimă disponibilitatea de a explica autorităților locale (și în special domnului primar Dorin Florea) cît de cunoscută și importantă a fost și este activitatea Ligii PRO EUROPA atît pe plan intern cît și în relații cu alte organizații internaționale.

APADOR-CH are convingerea că atitudinea ostilă a domnului primar față de Liga PRO EUROPA va dispărea și că vor înceta presiunile asupra Ligii PRO EUROPA, permițînd astfel acestei organizații să își desfășoare în continuare activitățile benefice într-un spațiu adecvat, așa cum este firesc într-un stat care se consideră democratic.

7 aprilie 2005

Consiliul de conducere al APADOR-CH

SCRISOARE DE PROTEST

Către,

Primăria Municipiului Tîrgu-Mureș
Consiliul Local Municipal Tîrgu-Mureș
Cetățenii Municipiului Tîrgu-Mureș

Organizațiile neguvernamentale semnatare, luînd la cunoștință de încercările de a diminua drastic spațiul unde își are sediul Liga Pro Europa ne exprimăm solidaritatea cu această organizație deoarece constatăm că executivul municipal:

- încearcă să rezolve solicitarea de spații ale ONG-urilor prin diminuarea spațiilor altor ONG-uri care au activitate în folosul comunității dovedită prin raport anual, recunoaștere pe plan național și internațional și nu în ultimul rînd cu o vizibilitate evidentă,

- a indus în eroare consilierii locali prin omiterea introducerii raportului de activitate al Ligii Pro Europa printre materialele ședinței de consiliu, raport care a fost depus la Primărie în timp util,

- încearcă să împiedice activitatea unui ONG care ia atitudine critică față de acțiunile administrației publice locale,

Pentru soluționarea actualei situații propunem stabilirea de către Consiliul Municipiului Tîrgu-Mureș și a repre-

zentanților ONG-urilor al unui set de criterii pentru evaluarea activității ONG-urilor care poate fi folosită și ca punct de plecare în atribuirea spațiilor din fondul public.

Dorim să menționăm că atitudinea critică a ONG-urilor față de unele aspecte negative ale funcționării instituțiilor publice este necesară și indispensabilă pentru remedierea carențelor activității acestor instituții.

Semnează:

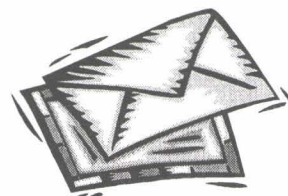
Centrul Regional PER pentru Europa Centrală, de Est și Sud-Est, biroul Tîrgu-Mureș
 Koreck Maria, coordonator birou

Rhododendron Environmental Association
 Szakács László, vicepreședinte

Asociația Pro Bicielo Urbo
 Varga István, președinte

Fundația Alpha Transilvană
 Éva Györki, director

Valea Soarelui
 Dan-Călin Tocaciu

Săptămîna

Săptămîna Toleranței – organizată anual în perioada 19-25 martie – a avut o contribuție substanțială în cei 12 ani de cînd este organizată de Liga Pro Europa în înfrîngerea prejudecăților și în intensificarea încrederii și cooperării între localnici. Și în ediția sa de acest an, Săptămîna Toleranței a constat într-o serie de evenimente menite să reclădească încrederea într-un oraș care în martie 1990 a fost epicentrul ciocnirilor etnice între români, maghiari și romi.

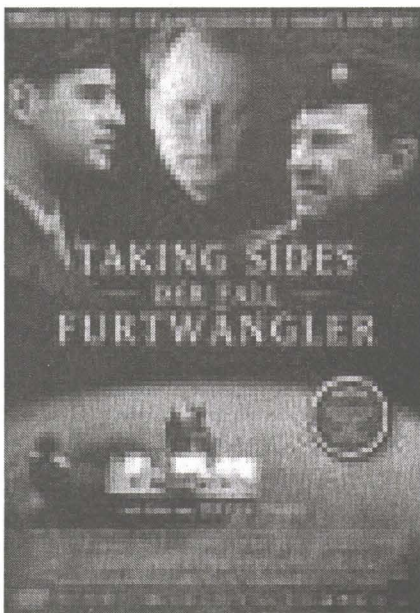

Cinemateca Săptămîinii Toleranței:

„Cazul Furtwangler” (2001)

Regia: István Szabó, **scenariu:** Ronald Harwood. **Actori:** Harvey Keitel, Stellan Skarsgård

Filmul a fost ales spre prezentare și discuție pentru că reflectă dilemele unei lumi post-totalitare în care noi, est-europenii, ne regăsim cu ușurință. Poate un artist să se refugieze total în artă într-un sistem totalitar? Activitatea lui artistică, oricît de strălucită, nu legitimează oare regimul al cărui captiv este? Sau, dimpotrivă, arta lui poate fi una din puținele evadări din sistem? Filmul, care are ca subiect cazul dirijorului german Furtwängler care după încheierea celui de-al doilea război mondial este acuzat de colaboraționism, nu vine să dea răspunsuri, ci să pună întrebări. După vizionarea filmului, mai bine de jumătate din cei prezenți au rămas în sală pentru a(-și) pune întrebări. Despre această capacitate a filmului de a azvîrli spectatorul într-o pendulare, virtual infinită, între alternative ireconciliabile,

scrisesse cu ceva vreme înainte Adrei Gorzo în „Dilema”: „Muzicienii interogați îl prezintă pe Furtwängler ca pe un oponent activ al nazismului și, ca dovadă, povestesc strata-gema la care a apelat dirijorul ca să nu dea salut nazist la o

întîlnire cu *führer*-ul. Pe de altă parte, dirijorul care a avut grijă să-și uite bagheta în mîna cu care trebuia să salute e același om pe care Göring l-a făcut consilier. Pe de altă parte, Furtwängler însuși n-a fost consultat; a fost înștiințat că e consilier - ce putea să facă? Pe de altă parte, *putea* să nu facă remarcă antisemite. Pe de altă parte, ce înseamnă cîteva cuvinte pe lîngă zecile de vieți pe care le-a salvat? Pe de altă parte, de ce s-ar mai fi oboșit să salveze vieți dacă, așa cum susține acum, nu era conștient de crimele naziștilor? Pe de altă parte, atenția lui era concentrată asupra muzicii: cultura germană a rezistat prin el, iar el a rezistat prin cultură. Pe de altă parte, atunci cînd concerta peste tot în lume, oare nu promova regimul căruia ar fi trebuit să-i reziste? Pe de altă parte, era prea nepămîntean ca să-și pună astfel de probleme. Da, dar era foarte pămîntean în alte privințe: știa că, acceptînd să concerteze în onoarea lui Hitler, își menține avansul față de mai tînărul său rival, Von Karajan; știa că statul îl poate scăpa de criticii antipatici.”

Toleranței

„ROM-ART” – expoziție de pictură a șase artiști romi din Ungaria

Organizată în colaborare cu Centrul Cultural Maghiar din România, expoziția a adus sub ochii mureșenilor 27 de tablouri ale celor mai reprezentativi artiști de etnie romă din Ungaria, propunându-și să ne ofere posibilitatea de a ieși din stereotipurile negative pe care le practicăm zi de zi față de romi și de a-i percepe altfel sau măcar de a ne da seama că sînt necunoscuții de lîngă noi.

„Interculturalitatea în liceele țîrgumureșene”

Mediată de Ioana Roman, redactor șef al Antenei 1 Țîrgu-Mureș, și Kádár Magor, lector la Universitatea Babeș-Bolyai din Cluj, dezbaterile s-a bucurat de participarea a numeroși elevi de la Colegiul Național Papiu, Liceul Teoretic Bolyai, Colegiul Național Unirea și Liceul Pedagogic Mihai Eminescu. Majoritatea celor prezenți au fost de acord că lipsa de comunicare a constituit principala cauză a asperităților dintre cele două comunități care formează populația orașului și că ea se perpetuează pînă în prezent. Elevii au hotărît, de aceea, ca să se organizeze într-un club al jurnaliștilor liceeni în cadrul căruia să poată depăși această lipsă de comunicare.

„Legea minorităților naționale”

Dezbaterile privind proiectul Legii minorităților naționale organizată de Biroul pentru Drepturile Omului la București, i-a pus față în față pe reprezentanții minorităților naționale, reprezentanții unor instituții de stat, experți, încercînd să repare astfel lipsa consultării prealabile a acestor grupuri de către inițiatorii proiectului. În cursul discuțiilor au fost punctate neajunsurile de care suferă acest proiect de lege: definirea inconsecventă a minorităților, construcția sa nedemocratică, îngrădirea participării la alegeri, omiterea unor drepturi garantate de tratate internaționale.

„Între sindromul deprinderii și cel al moștenirii miraculoase: Scenariile conviețuirii româno-maghiare în secolul XX, scenariile posibile pentru secolul XXI”

Reunind nume marcante ale cercurilor universitare și societății civile – Francois Bocholier, Lucian Năstasă, Hunyadi Attila, Ovidiu Pecican, Bakk Miklós, Victor Neumann, Daniel Vighi, Alexandru Vlad, Horváth Andor, pentru a pomeni doar cîțiva dintre participanți – masa rotundă s-a dorit a fi un semnal de alarmă în ce privește situația minorității maghiare din România, care a înregistrat în ultimii 15 ani un ritm îngrijorător de scădere, de 12%. Continuarea acestei tendințe ar reduce, într-un răstimp de 60 de ani, cea mai numeroasă minoritate la dimensiuni muzeale, au atenționat participanții la dezbateri. Soluția viabilă la această problemă este integrarea comunității maghiare prin înființarea autonomiilor culturale și teritoriale, în contextul în care pentru prima dată în istoria de după 1918 are loc o convergență autentică a intereselor românești și maghiare în privința schimbării din temelii a structurii statului român, prin integrarea în UE.

Despre interculturalitatea transilvană

Invitată la postul local de radio, Smaranda Enache, copreședinta LPE, a subliniat potențialul constructiv, prea adesea ignorat, al dimensiunii interculturale istorice a Transilvaniei.

Proiectul Legii privind statutul minorităților naționale - pe principii greșite

În cadrul Săptămânii Toleranței, Liga PRO EUROPA a organizat la București, în data de 23 martie 2005, o dezbatere privind proiectul Legii minorităților naționale la care a invitat inițiatorii proiectului, reprezentanții minorităților naționale, reprezentanții unor instituții de stat, experți.

Primul principiu greșit: lipsa consultării prealabile

Liga PRO EUROPA ar fi dorit ca înainte de apariția proiectului Legii minorităților naționale să existe o consultare prealabilă privind principiile generale care ar trebui să reprezinte baza proiectului de lege. La această consultare ar fi participat reprezentanții UDMR (inițiatorii proiectului), experți, reprezentanții minorităților naționale. Fără această consultare, proiectul fiind elaborat în exclusivitate de experții UDMR, dezbaterile nu se puteau axa pe probleme de principii, ci doar pe modificarea unor articole gata formulate. În loc să se construiască o autostradă, „observatorii externi” au primit rolul de pune petece peste găuri...

Al doilea principiu greșit: inconsecvența definire a minorităților

O lege a minorităților naționale a devenit o necesitate stringentă pentru a opri „etnobișnița” începută în România în special în urma alegerilor parlamentare din 2000. Este nevoie să știm cine sînt minoritățile naționale, întrucît aceste comunități au dreptul de a avea un reprezentant în Parlamentul României, să beneficieze de finanțări pentru promovarea culturii etc.

Proiectul de lege (citatele provind din varianta „15 aprilie 2005, ora 10”, existînd o multitudine de variante aflate în dezbatere), la art. 3, oferă o definiție care corespunde atît situației din România cît și prevederilor tratatelor internaționale în domeniu: „*Prin minoritate națională se înțelege orice comunitate de cetățeni români, care trăiește pe teritoriul României din momentul constituirii statului modern [într-o variantă anterioară de 100 de ani] numeric inferioară populației majoritare, avînd propria identitate etnică, exprimată în primul rînd prin cultură, limbă sau religie specifică, pe care o dorește să o păstreze, să o exprime, și să o dezvolte.*”

Prima problemă apare la aliniatul doi, care înșiră minoritățile naționale din România, și în care apare o comunitate care nu satisface criteriile prevăzute de definiția anterioară. Este vorba de „comunitatea macedoslavilor” (în ultima variantă a proiectului apare „comunitatea macedoneană”), care nu apare în recensămintele din 1920 și 2000 efectuate pe teritoriul României. Dar care apare în Parlament, prin votul generos al unor majoritari. Astfel criteriul real de definire al minorităților devine prezența în Parlamentul României și nu definiția propriu-zisă.

A doua problemă, mult mai însemnată decît prima: proiectul de lege nu are nici o prevedere privind procedura de recunoaștere a unor comunități ca fiind minorități naționale. Spre exemplu, dacă reprezentanții comunității huțule (comunitate care apare în recensămintele din România) ar dori ca această comunitate să primească statutul de minoritate națională, cum și unde poate solicita acest lucru?

Al treilea principiu greșit: construcție pe un sistem nedemocratic

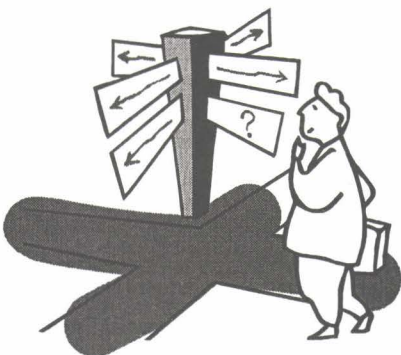
Proiectul legii minorităților naționale este construit pe o serie de legi nedemocratice, care în curînd vor trebui modificate: Legea partidelor politice (deja există o soluție a Curții Europene a Drepturilor Omului care condamnă România pentru această lege, urmează și altele), legile electorale (foarte probabil România va trece de la votul pe liste la un sistem mixt, în care va primi un rol și votul uninominal), etc.

Un exemplu elocvent: în sistemul actual, dreptul de a numi un director de școală revine inspectorului general. Legea propune ca pentru școlile cu predare în limba unei minorități, organizația reprezentativă a comunității să numească directorul. Astfel directorul Liceului Bolyai Farkas ar urma să fie numit de UDMR. În mod normal, democratic, directorul ar trebui ales de cadrele didactice din școală și nu numit prin intervenția unor interese politice.

Al patrulea principiu greșit: îngrădirea participării la alegeri

Proiectul nu limitează dreptul de asociere, dar definește o nouă categorie de organizații, cele aparținînd minorităților naționale. Aceste organizații au drepturi în plus față de alte tipuri de organizații, în primul rînd dreptul de a participa la alegeri.

Condiția înființării organizațiilor minorităților naționale: „*numărul membrilor fondatori ai unei organizații a minorității naționale nu poate fi mai mic de 10% din numărul total al cetățenilor care cu ocazia ultimului recensămint al populației și-au declarat apartenența la minoritatea respectivă*”, iar „în

cazul în care 10% din numărul total al cetățenilor înregistrați ca aparținând unei minorități în cadrul ultimului recensămint al populației este egal sau depășește 25.000 de persoane, lista membrilor fondatori trebuie să cuprindă cel puțin 25.000 de persoane, domicili-ate în cel puțin 15 din județele țării, dar

nu mai puțin de 300 de persoane pentru fiecare dintre aceste județe” (art. 39, alin 1 și 2).

De ce este nevoie de semnături din cel puțin 15 județe pentru comunitatea maghiară și romă, dacă o organizație ar dori să participe doar la alegeri locale? UDMR, care susține descentralizarea, creșterea gradului de autonomie locală, de ce se opune inițiativelor locale? În mod evident, pentru a nu-și pierde poziția în Secuime, scop în care recurge chiar și la metode care contravin principiilor uniunii.

Dar cheia limitării participării la alegeri se ascunde în art. 48, care prevede că doar acele organizații pot participa la alegeri, care au primit statutul de utilitate publică. Or, acest statut se conferă de Guvernul României. Astfel nu susținerea unei organizații garantează dreptul de a participa la alegeri, ci va interveni un control guvernamental. Regula generală, pînă acum, a fost de a acorda statutul de utilitate publică unor organizații în care primul ministru este președinte, sau o altă personalitate similară.

Al șaselea principiu greșit: omiterea unor drepturi garantate de tratate internaționale

Proiectul de lege înșiră o serie de drepturi garantate de diferite legi (cea a educației, administrației publice locale, etc.) Omite însă unele drepturi care apar în tratate internaționale ratificate de România (spre exemplu Convenția-cadru pentru minoritățile naționale), nu apar în legislația internă și nu se respectă deloc. Spre exemplu, pentru promovarea toleranței interculturale, manualele de istorie ar trebui să conțină elemente de istorie și cultură ale minorităților din România. În momentul de față manualele întăresc stereotipurile negative la adresa acestor comunități.

Al șaptelea principiu greșit: alegerile interne considerate a fi un mof

La capitolul V., intitulat **Autonomia culturală**, proiectul de lege oferă doar posibilitatea creării Consiliului Național al Autonomiei Culturale prin alegeri libere, interne.

În acest mod logica normală a lucrurilor este inversată. Conform proiectului de lege, o organizație care are reprezentare în parlament (reprezentant votat uneori nu de persoane aparținând minorităților ci de majoritari, întrucît este vorba de alegeri parlamentare), are putere de decizie absolută asupra comunității respective, indiferent dacă se bucură sau nu de sprijinul comunității. Ea decide și dacă dorește sau nu să realizeze democrația internă în comunitate. Astfel practic se realizează dictatura unei organizații.

Conform rațiunii (și principiilor democratice), în fiecare comunitate ar trebui organizate alegeri interne în mod

obligatoriu, urmînd ca pe baza acestei alegeri să se contureze un consiliu național, format eventual din mai multe organizații, care să aibă putere decizională privind comunitatea.

Adevărul este că în situația în care aceste consilii ale autonomiei culturale ar funcționa, garantarea unui loc în Parlament pentru minorități ar devni inutilă. Iar cei care au ajuns acolo, greu renunță la mașină de serviciu, secretară și alte facilități pentru deputați.

În loc de concluzii

Este important să avem o lege a minorităților naționale? În mod evident, la această întrebare retorică răspunsul nu poate fi decît afirmativ. Acest proiect satisface cerințele principiilor democratice sau nevoile reale nu ale persoanelor aparținînd minorităților naționale? Răspuns scurt: nu. Urmează întrebarea care îmbină cele două anterioare: este nevoie de ACEASTĂ lege a minorităților naționale. Pare absurd, dar răspunsul meu este afirmativ. Cu speranța că odată votată recunoașterea minorităților naționale ca factori constitutivi ai statului român, odată votată autonomia culturală, se vor opera mai ușor modificări în lege, chiar și privind probleme de principiu.

Haller István

Ultima oră

Între timp, de la varianta „15 aprilie 2005, ora 10” s-a ajuns la o variantă susținută și de Guvernul României. Din păcate, nici această variantă nu înlătură erorile variantelor anterioare, ba mai mult, adaugă noi prevederi discutabile.

Spre exemplu în varianta anterioară (art. 56), autonomia culturală a comunităților naționale avea competență pentru „numirea sau, după caz, avizarea numirii conducerii instituțiilor de învățămînt **de stat** cu predare în limba minorităților naționale, precum și a instituțiilor **publice** de cultură a minorităților naționale respective” (lit. g, s.n.).

În forma nouă, articolul cu pricina (devenit 58) oferă competențe autonomiei culturale pentru: „numirea conducerii instituțiilor **particulare** de învățămînt cu predare în limba minorităților naționale, precum și a instituțiilor culturale **de drept privat** a minorităților naționale respective” (lit. g, s.n.) și „avizarea numirii conducerii instituțiilor de învățămînt **de stat** cu predare în limba minorităților naționale, precum și a instituțiilor **publice** de cultură a minorităților naționale respective” (lit. h, s.n.).

În mod evident, nu se poate permite nici o ingerință în viața unor instituții private, prin urmare lit. g din art. 58 ar trebui eliminată complet.

UN MODEL INTERCULTURAL PENTRU ÎNTREAGA EUROPĂ

Între 22-26 aprilie a avut loc la Blaj, Alba-Iulia și Tîrgu-Mureș cea de-a treia sesiune a Academiei Interculturale Transsylvania. Consacrată comunității românești din Transilvania, această sesiune a fost totodată ultima a ediției a VII-a a Academiei și, ca atare, un bun prilej de evaluare de către academicienii înșiși a întregului program.

Lavinia Cherciu, Timișoara: „Încep prin a mulțumi Ligii Pro Europa pentru posibilitatea de a mă număra printre absolvenții Academiei Interculturale Transsylvania.

Pentru mine, cele trei sesiuni au reprezentat o experiență complexă. Am aflat lucruri pe care din cărți le-aș fi preluat fără farmecul cu care au fost prezentate de reprezentanți ai comunităților etnice despre care «am fost chemați» să învățăm. Mi-au fost împărtășite experiențe și am auzit păreri ale unor colegi care sînt interesați aproximativ de același domeniu ca și mine, dar care trăiesc într-un spațiu cultural și etnic diferit de cel în care m-am format eu. Am discutat probleme care mă interesează și care sînt de actualitate (regionalizare, multiculturalitate, interculturalitate) într-un mediu academic, dar într-o manieră relaxată și oarecum informală.

Am experimentat situații deosebite, și anume o săptămîină într-o comunitate riguros organizată, unde punctualitatea este la loc de frunte – comunitatea săsească; o săptămîină într-un orașel în care secuii au fost cei care au stabilit obiceiurile și ritmul, o comunitate ce pare autarhică, dar care din dorința de dezvoltare are mai multe legături cu Europa decît ne-am putea imagina – secuimea; și o ultimă săptămîină într-un oraș simbol al spiritului românesc – Alba Iulia, tur încheiat parcă în glorie de vizita sediului din care toate aceste lucruri au fost făcute posibile și de unde se dorește o schimbare de perspectivă, un pas înainte spre acea Pan-Europă, postulată de Richard Coudenhove Kalergi.

Mulțumesc Ligii Pro Europa pentru această șansă și sper să se ivească ocazia unei noi colaborări, sau măcar să pot disemina informațiile asimilate și astfel să am o mică contribuție la îndeplinirea a ceea ce cred eu că ar fi misiunea Ligii – o conviețuire armonioasă într-un spațiu mai mult decît armonios, bogat cultural și geografic, spațiu din care fac și eu parte – Transilvania.

Mult succes în continuare!

Nicoleta Pârlea-Stancu, București: „Am venit la Academie cu o oarecare naivitate, crezînd că totul este la fel de simplu cum pare la prima vedere – toți sîntem oameni și cetățeni ai României, deci sîntem la fel.

Însă datorită cursurilor Academiei am descoperit o lume complexă, frumoasă prin diversitatea ei – cu valori, tradiții, conflicte și împăcări. Adică viața laolaltă într-un spațiu în care raportarea la celălalt și, prin aceasta, găsirea sinelui este un loc comun. Asta înseamnă Transilvania și acesta este miracolul diversității.

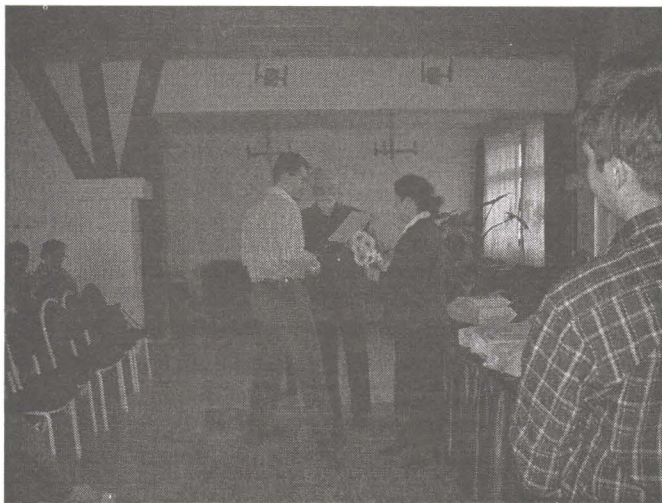
Academia Transylvania nu numai că m-a făcut să apreciez ceea ce este diferit, ci a fost totodată și cadrul în care am legat prietenii poate pentru o viață.”

Georgiana Sisilică, București: „Nu de puține ori, ne găsim în ipostaza de a ne uita prea mult în afara țării, unde am vrea să trăim, să studiem sau să lucrăm, avînd convingerea că România nu mai are nimic să ne ofere. Ei bine, Academia Interculturală Transilvania ne-a reamintit, prin cunoașterea în profunzime, atît la nivel teoretic cît și practic, a minunatei diversități transilvănene, că România este o țară cu multe frumuseți, posibilități, dar și cu provocări și probleme, care așteaptă să fie cunoscute, valorificate, îndrăgite, sau după caz, soluționate. Întelegînd asta, cred că în viitor ne putem îndeplini misiunea cu care am fost înzestrați, de facilitatori ai cunoașterii și promovării unicității în diversitate.”

Simion Gheorghiu, Republica Moldova: „Folosesc acest prilej pentru a mulțumi Ligii Pro Europa pentru că am fost ales pentru a participa la cursurile Academiei Interculturale Transsylvania.

Această experiență marcantă mi-a dat ocazia de a face cunoștință cu acel tărîm fascinant al Toleranței, în care nimeni nu deține Adevărul și fiecare are Dreptate.

Pe parcursul sesiunilor am încercat să găsim împreună

soluții elegante pentru rezolvarea problemelor generate de modernitate. Am mai învățat că fiecare are dreptul de a fi înțeles. Am învățat ce este respectul pentru individ, pentru gândirea lui originală și pentru dreptul lui la o viață privată inviolabilă.

De asemenea, mulțumesc coordonatorului de program, Judit-Andrea Kacsó, pentru atenția acordată în timpul desfășurării sesiunilor Academiei Interculturale și-mi exprim asigurarea sentimentelor mele de deosebită stimă și statornică prietenie.”

Szász Sándor, Tîrgu-Mureș: „Pentru mine Academia a însemnat mai mult decît aș fi crezut la început. AIT nu înseamnă numai o serie de cursuri despre minorități și toleranță, ci cred eu că înseamnă să învățăm să ne simțim bine în locul în care trăim laolaltă, minoritari și majoritari.

Ceea ce cred eu ca a încercat acest curs a fost să ne facă să gândim diferit. Diferit în sensul de a nu rămîne reci la problemele altor persoane numai pentru că au o altă religie sau sînt altă de etnie.

Să facem întotdeauna celorlalți ceea ce ne-ar place ca ei să ne facă nouă.

Nu în ultimul rînd, ne-am făcut prieteni noi. Oricum aș lua-o, pentru mine Academia a fost un câștig și mă bucur că am făcut-o.

Doresc tuturor viitorilor academicieni să se simtă cel puțin la fel de bine ca mine.”

Andrei Cemărtan, Iași: „Pentru mine Academia a însemnat, în primul rînd, o școală a bunei înțelegeri și a toleranței. A însemnat un spațiu și o oportunitate pentru un dialog constructiv, chiar dacă uneori s-a purtat în contradictoriu, sau probabil tocmai din această cauză. Academia a însemnat referenți de valoare și organizare pe măsură. A fost un prilej excelent pentru lărgirea orizontului de cunoștințe și experiențe, căci tot timpul mai este ceva de învățat. A însemnat, nu în ultimul rînd, un grup de tineri inteligenți și educați alături de care mi-am consumat unele dintre momentele frumoase ale vieții.”

Claudia Cristescu, Timișoara: „Impresiile personale legate de participarea la Academia Interculturală Transsylvania sînt extrem de pozitive: stilul diferit și atractiv de raportare la istoria și specificul minorităților transilvănene prin contactul direct cu comunitățile etnice, modul degajat de punere a problemelor și transmitere a informațiilor, îmbinarea utilului cu plăcutul prin excursiile organizate și prietenii legate sînt ingredientele unei experiențe unice care ar merita reîntărită.”

Vlad Hogaș- Talpău, Iași: „Se spune că măreția unei țări stă în valorile ei. Șansa de a participa la cursurile Academiei Interculturale mi-a permis nu doar să realizez care sînt realele valori ale acestei țări, dar, mai mult, mi-a dezvăluit că adevărata valoare stă în oameni. Niște oameni care, indiferent de vîrstă, sex, culoarea pielii, etnie, ar putea asigura eficiența unui proiect socio-cultural și economic. Am învățat aici cît de benefică este concordia între indivizi, care reprezintă un garant al acestui progres. Desigur,

proiectul Ligii Pro Europa nu a însemnat doar atît. Prin cursurile propuse, prin locurile vizitate, prin conferențiarilor aleși, prin participanții selectați ne-a oferit posibilitatea să

experimentăm bucuriile coexistenței multiculturale, și apoi, de ce nu, ale binefăcătoarelor contacte interculturale.”

Adrian Muraru, Iași: „Cele trei săptămîni petrecute la Academia Interculturală Transsylvania, ediția a VII-a, au reprezentat un timp plăcut și extrem de util pentru anii ce vor veni. În perspectiva integrării României în Uniunea Europeană la 1 ianuarie 2007, aplicarea practică a principiului toleranței va reprezenta pentru cele douăzeci și două de milioane de cetățeni români șansa de a adopta o altfel de atitudine față de ceilalți europeni. Dacă istoria noastră recentă a arătat că n-am fost neapărat ospitalieri cu alte comunități, prezentul și viitorul întrezăresc o altfel de abordare. Eu și colegii mei - douăzeci de studenți din toate regiunile țării - am înțeles că trei comunități specifice ale regiunii transilvănene - germanii, maghiarii și românii - nu numai că pot conviețui împreună, dar pot produce un model intercultural pentru întreaga Europă. Mai mult decît atît, spiritul academic în care s-au desfășurat cursurile, pătrunse deseori de o atmosferă jovială, tinerească și reconfortantă (dar mereu, păstrînd proporțiile decenței și rigorii universitare), au arătat că învățarea toleranței e, în sine, una din cele mai plăcute și folositoare activități. Simplul fapt că doar mai puțin de douăzeci de zile a legat prietenii care, poate, vor ține o viață, dezvăluie un aspect inedit - toleranța nu e numai un principiu de viață, este și un element fundamental în conturarea relațiilor sociale. Aș mai preciza, în final, că diversitatea întâlnită în Transilvania ne-a marcat profund pe toți, aducîndu-ne alături nu numai de o istorie vie care încă se mai construiește, ci și de un monument de cultură și civilizație.

Personal, cred că legăturile formate acolo, în ținutul de «peste păduri» vor dăinui în timp. Ele vor fi, sper eu, aprofundate și de o regulă pe care am stabilit-o, de comun acord, cu cîțiva colegi «complici», ca atunci cînd vreunul din noi va merge în orașul unui academician, el să fie contactat negreșit.”

Dragii mei academicieni, imnul, vă rog !

BANI PUBLICI PENTRU O PSEUDOCENTURĂ

Drumul prin pădure între mit și realitate

1. Mitul

Circulația în municipiul Tîrgu-Mureș este foarte aglomerată, motiv pentru care este nevoie de construirea unor drumuri ocolitoare, centuri care realizează — în afara orașului — legătura între principalele direcții: Sighișoara-Reghin, Reghin-Cluj (pe direcția Sighișoara-Cluj există deja o centură).

Primăria municipiului Tîrgu-Mureș a propus o variantă pentru direcția Sighișoara-Reghin, singura posibilă pe această direcție, pentru care au fost realizate și studiile necesare și care se bucură de sprijinul populației. Acest drum de centură ar fi trecut prin pădurea din Platoul Cornești, dar fără să afecteze flora și fauna zonei.

Din cauza intervențiilor unor organizații pseudoecologice și din interese politice realizarea proiectului este amînată, dar el oricum se va realiza, întrucît orașul are neapărată nevoie de această centură.

2. Realitatea

2.1. Necesitatea drumului

Circulația în municipiul Tîrgu-Mureș este foarte aglomerată, în primul rînd datorită nefluidizării circulației. Nu există o corelare între semafoare, prin urmare mașinile, în loc să aibă o undă verde, se opresc și așteaptă la fiecare colț de stradă.

O altă problemă este lipsa drumurilor de centură sau inutilizabilitatea lor. Centura de ocolire pe direcția Sighișoara-Cluj este inutilizabilă pe lungi intervale datorită calității proaste a drumului.

Prin urmare în mod evident este nevoie de un drum care deviază traficul greu dar și cel de tranzit cît mai departe de zona centrală a orașului.

2.2. Traseul drumului de centură pe direcția Sighișoara-Reghin

Pentru devierea traficului greu și de tranzit, Consiliul Județean Mureș a elaborat un proiect prin care acest tip de trafic urmează să fie deviat spre Livezeni și Sîngeorgiu de Mureș (vezi harta). Acest drum a obținut toate avizele, a primit finanțare din partea Băncii Mondiale, prin urmare se va realiza cu siguranță. Pentru toți cei care doresc să ajungă din direcția Sighișoara în direcția Reghin acest traseu reprezintă o soluție optimă.

Primăria municipiului Tîrgu-Mureș, după ce Consiliul Județean a început demersurile, a propus trei variante pentru drumul de centură (vezi harta). Prima variantă ar fi trecut prin pădurea de pe Platoul Cornești, a doua variantă reprezenta un

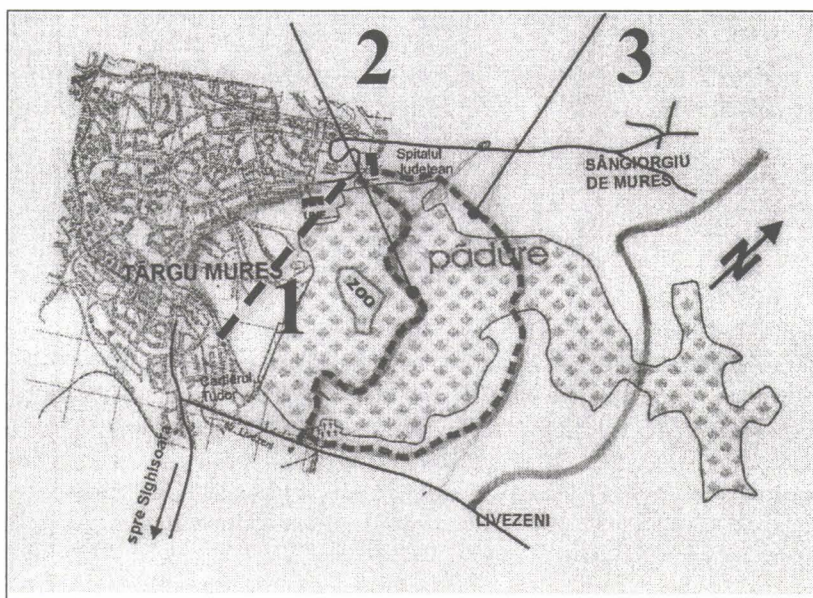
tunel sub Platoul Cornești, a treia variantă trecea sub deal, în zona unor vile.

Toate aceste trei variante au o deficiență majoră comună: deversează circulația în fața Spitalului Județean, producînd vibrații, poluare chimică și fonică.

Traficul dintre Cartierul Tudor Vladimirescu și Cartierul Cornișă nu va fi soluționat de drumul de centură proiectat de Consiliul Județean, dar nu ar fi fost soluționat nici de propunerile Primăriei (întrucît drumurile existente în momentul de față oferă un trafic mai rapid - vezi harta).

În ideea realizării proiectului Consiliului Județean Mureș, de ce insistă, totuși, Primăria municipiului Tîrgu-Mureș să realizeze o centură care nu ar fi utilizată de nimeni? După ce organizațiile neguvernamentale au aflat că s-a cumpărat terenul la ambele capete ale drumului proiectat (în prima variantă, legătura dintre spital și cimitir, prin pădurea de pe Platoul Cornești), și Primăria a recunoscut că se dorește realizarea unor noi cartiere rezidențiale în zonă (cel care a cumpărat terenul este mare amator de politică, sprijină cu sume importante campaniile electorale în Tîrgu-Mureș). Astfel în loc de drum de centură deja se vorbește de o stradă care leagă cele două cartiere, prin care locatarii de acolo se pot vizita reciproc, fără prea mare ocol.

Organizațiile de mediu și-au mai exprimat o temere, practic un coșmar: în momentul în care există o astfel de stradă, treptat se vor construi și vile la marginea ei, distrugînd complet pădurea. Acest lucru pare neverosimil, dar numai la prima vedere: în Cluj, din grija primarului Gheorhe Funar, au fost contruite o serie de vile în pădurea Făget. Exemplul acelei păduri, transformată în grădina unor miliardari, trebuie să ne dea de gîndit...

2.3. Vox populi

Pentru a dovedi sprijinul populației pentru pseudocentrură, Primăria municipiului Tîrgu-Mureș a început o puternică campanie de dezinformare. Au apărut (pe cheltuiala Primăriei, adică din bani publici) broșuri colore, cu false hărți, atacuri mediatizate la adresa societății civile care s-a opus încă de la bun început realizării acestui proiect (finanțat tot din bani publici). Mai mult, Primăria a trecut la strângere de semnături (afișînd tot harta falsă, pe care drumul intersectează pădurea pe o porțiune mult mai mică).

În ultima fază a campaniei, reprezentanții unor instituții serioase și o masă de taximetriști au fost chemate să „adere” la inițiativa Primăriei, explicînd necesitatea scurtării timpului de acces între Cartierul Tudor Vladimirescu și Spitalul Județean. Întrebați care din cele trei variante ale Primăriei (drum prin pădure, tunel, drum prin vile) ar oferi cel mai scurt timp de trafic, răspunsul nu a fost acordat. În mod evident, din punctul de vedere al traficului rapid, drumul rîvnit de Primărie este pe ultimul loc.

Chiar dacă s-ar fi organizat un referendum și populația ar fi optat pentru distrugerea pădurii din Platoul Cornești, acest lucru nu ar fi însemnat că drumul poate fi construit, întrucît intervin o serie de criterii științifice, despre care opinia publică nu are cum să se pronunțe. Nu știu cine ar urca într-un avion pentru care lungimea aripilor a fost decisă prin sufragiu universal și nu prin calcule exacte.

2.4. Se poate realiza un drum prin Platoul Cornești?

Platoul Cornești este o zonă de agrement foarte îndrăgită de tîrgumureșeni. În afară de Grădina Zoologică, de aici pornesc drumuri spre Pălăria Neamțului sau mai departe de Cinegetetô. Această legătură subiectivă, neînțeleasă de cei care nu au copilărit în acest oraș, nu poate reprezenta un impediment în fața „inevitabilei dezvoltări”. Dar în afara acestei legături sentimentale, există o serie de argumente solide.

Municipiul Tîrgu-Mureș este un oraș foarte poluat, atît din cauza Combinatului Chimic Azomureș, cît și a circulației din zona cetrală a municipiului. În aceste condiții este nevoie de suprafețe întinse de spații verzi, de păduri marginale, de alei cu arbori etc.

Spații verzi în oraș nu prea există. De la bun început orașul nu a fost proiectat ținînd cont de această necesitate, iar dezvoltările ulterioare au distrus și ceea ce a existat (spre exemplu Parcul Lázár). A rămas Bulevardul Cetății, incomparabil însă cu parcurile existente în Timișoara, Cluj sau Buzău.

Arborii de pe alei (chiar și speciile ocrotite, cum ar fi tisa), din grija Primăriei, au fost ciopîrțiți prin „toaletare”, iar apoi tăiați în multe zone ale orașului.

Au rămas, cu rol de „plămîn al orașului”, pădurile marginale.

În aceste condiții distrugerea uneia dintre cele mai importante păduri marginale ar afecta sănătatea tuturor locuitorilor din Tîrgu-Mureș.

Totodată această pădure nu este una oarecare: este o rezervație pentru semințe de gorun și stejar. A distruge o astfel de valoare înseamnă a distruge viitorul pădurilor de gorun și stejar din România.

Chiar dacă este o zonă de agrement, în pădurea din Platoul Cornești cuibăresc o serie de păsări ocrotite, existența lor dovedind respectul tîrgumureșenilor față de natură.

Nu în ultimul rînd apare și o problemă din structura geologică a terenului. Din alternanțele de straturi permeabile (nisip, gresie) și impermeabile (argilă, marnă), apa freatică aflată aproape de suprafață, unghiul de înclinare a straturilor rezultă un mare grad de pericol pentru producerea de alunecări. În momentul de față rădăcinile copacilor stabilizează terenul, însă tăierea acestor copaci ar avea un efect devastator: producerea iminentă a alunecărilor.

2.5. „Intervenții”

În momentul apariției proiectului, Consiliul Local al municipiului Tîrgu-Mureș, indiferent de coloratura politică, și-a oferit sprijinul. Astfel s-a votat Hotărîrea Consiliului Local 85 din 4 iunie 2002 privind realizarea unui studiu de fezabilitate și indicatorii tehnico-economici ai proiectului. Vocea societății civile nu a fost ascultată.

La 10 septembrie 2002, Asociația Pro Biciclo Urbo a organizat o amplă dezbatere, la care au fost prezentate atît argumentele pro cît și cele contra. În acest moment a reieșit dezinformarea consilierilor, unii dintre ei recunoscînd că au votat în necunoștință de cauză.

Fără să țină cont de argumentele fundamentate ale organizațiilor de mediu, Primăria municipiului Mureș a depus la Agenția pentru Protecția Mediului Mureș o solicitare pentru defrișarea unei suprafețe de 12,8 ha de pădure pentru realizarea pseudocentrurii.

Primul refuz a venit sub forma unor instrucțiuni ale Ministerului Agriculturii, Alimentatiei și Pădurilor, din data de 15 iulie 2002, prin care Primăria a fost obligată să depună trei variante pentru traseu în loc de una singură.

În iunie 2003 Primăria a depus documentația la APM Mureș cu cele trei variante. După ierarhizarea acestora de APM Mureș a reieșit că cea inițial propusă, prin pădurea din Platoul Cornești, are cel mai grav impact asupra mediului. Totuși, Primăria nu a renunțat la ideea originală, și a solicitat acordul de mediu pentru tăierea pădurii pe o suprafață de 12,8 ha.

În urma „analizării concluziilor Studiilor de impact, a opiniilor primite din partea societății civile și a concluziilor dezbaterii publice”, Colectivul de Analiză Tehnică întrunită la APM Mureș în data de 2 iulie 2004 a decis să nu emită acord de mediu pentru defrișarea a 12,8 ha de pădure, arătînd că „Primăria Tîrgu-Mureș are posibilitatea reluării procedurii în cazul reconsiderării proiectului în sensul reducerii suprafeței de pădure ce trebuie defrișată și ocolirea rezervației de semințe” (informare de la APM Mureș cu nr. 1832 din 12 iulie 2004).

Atît primul cît și acest al doilea refuz a venit în timpul guvernării PSD, partid care a sprijinit candidatura lui Dorin Florea la Primăria municipiului Tîrgu-Mureș. Prin urmare orice aluzie la presiuni politice este ridicolă. Dacă au existat astfel de presiuni, ele au fost exercitate asupra APM Mureș în sensul acordării avizului favorabil.

Povestea însă nu s-a terminat. Primăria a finanțat din nou

(continuare în pag. 19)

Românii sînt foarte puțin informați în ceea ce privește Uniunea Europeană

Interviu cu Cristian Pîrvulescu, președintele Asociației Pro Democrația

Rep. Dacă protestul generalizat al societății civile împotriva eliberării lui Miron Cosma a avut un ecom pe măsură în reacția opiniei publice, nu același lucru s-ar putea spune despre inițiativa Coaliției pentru un Parlament Curat, deși miza ei era cel puțin la fel de mare. Ce lipsește societății civile românești, la 15 ani după Revoluție, pentru a nu rămîne o elită izolată, care nu reușește să solidarizeze publicul larg în jurul cauzelor sale?

Cristian Pîrvulescu: Impactul poate fi măsurat prin influențarea deciziilor. Cîtă vreme deciziile sînt într-o oarecare măsură corespunzătoare voinței celor care au făcut presiunea, atunci putem vorbi de un succes. Coaliția pentru un Parlament Curat a avut un succes parțial. Măsurile pentru modificarea legislației electorale chiar între cele două tururi au avut succes pentru că au dus la schimbarea reglementației Biroului Electoral Central. Aceste lucruri arată că organizațiile civice au reușit să-și maximizeze eforturile și să producă anumite schimbări. Și acest lucru probabil că

va continua. De aceea, percepția generală a societății civile ca fiind mai degrabă un spectator neimplicat și fără autoritate nu este nici pe departe realistă. Sigur că totul depinde de sprijinul pe care organizațiile civice îl au din partea media, acest lucru ținînd de o strategie a campaniei, de o inteligență a mesajului pe care îl folosesc și de metodele efective pe care le aplică în atingerea obiectivelor. Dar cred că anul 2004 a fost un an crucial într-o nouă etapă a dezvoltării societății civile, nu doar pentru că în noua guvernare, sau în discursul noului președinte societatea civilă este prezentă, ci pentru că organizațiile s-au obișnuit să aibă rezultate și nu vor putea să mai accepte să asiste doar la luarea deciziilor, ci vor dori să participe la luarea acestora.

Rep. Numirea doamnei Monica Macovei în funcția de ministru al Justiției, a doamnei Renate Weber în cea de consilier prezidențial trădează o lipsă de persoane competente în rîndul coaliției de guvernămînt, reprezintă o încercare de „adormire-mituire-praf-în-ochi” a alegătorilor sau o recunoaștere autentică a meritelor celor două reprezentante ale societății civile și, ca atare, o utilizare

a unei resurse probate, dovedite?

C. P. Îndată ce au trecut în zona politicului, cele două doamne au pierdut calitatea de reprezentante ale societății civile și au trecut acolo în virtutea expertizei într-un domeniu crucial al reformei, și anume în domeniul justiției. În cazul Renatei Weber avem nu doar președintele Fundației pentru o Societate Deschisă, ci și președintele executiv al Centrului de Resurse Juridice implicat în reforma justiției românești, iar în cazul Monicăi Macovei este vorba de președintele APADOR CH, implicat în reforma justiției românești, deci e vorba de participante active în reforma justiției românești, unul dintre subiectele cele mai sensibile ale perioadei 2001-2004 și un domeniu absolut esențial în ceea ce privește integrarea europeană. Clauza de salvagardare se va aplica României în măsura în care reforma în justiție și întărirea statului de drept nu se va realiza. Prezența unor figuri independente din punctul acesta de vedere a fost un argument pentru ca aceste domenii să poată fi mai ușor reformate.

Sigur că există și riscuri, dar există și poziții diferite, pentru că, pe de o parte, doamna Weber se află la Cotroceni în calitate de consilier prezidențial pe problemele juridice ale președintelui, pe de altă parte, Monica Macovei nu are doar rolul de consilier ci de Ministru al Justiției. Din acest punct de vedere, sprijinul politic îi va fi totuși esențial pentru că expertiza independentă pe care o are va trebui dublată de sprijinul partidelor politice care participă la guvernare pentru ca reforma să reușească. Deja în domeniul justiției o anumită formă de reacție contra acestei numiri a apărut, ne gîndim la ceea ce se întîmplă în Consiliul Superior al Magistraturii, la alegerea domnului Picioruș ca secretar general adjunct al Consiliului, la modul în care societatea civilă este așa-zis reprezentată în Consiliul Superior al Magistraturii, dar aceste lucruri arată că există o anumită reactivitate și că prezența unei persoane independente, fără sprijin politic, ar putea deveni foarte delicată.

Pe de altă parte, fiind implicate în proiectele de reformă ale justiției, cele două doamne pot contribui efectiv la reforma justiției românești. Nu este atît un abandon al

societății civile, cât recunoașterea unei expertize acumulate într-un domeniu specific, ambele organizații, CRJ-ul, respectiv APADOR-CH-ul fiind organizații care dețineau o înaltă expertiză juridică. Iată argumente suficiente pentru lumina lor acolo. Sigur societatea civilă, mai ales organizațiile civice vor avea de întâmpinat anumite obiecții, dar nu cred că situația din 1997-1998 se repetă pentru că două persoane nu înseamnă societatea civilă românească. Cei care sînt înspăimîntați de viitorul societății civile românești în contextul acesta greșesc. Organizațiile sînt stabile iar liderii lor trec în acest domeniu pentru a-și fructifica mai bine expertiza – asta se întîmplă peste tot în lume, iar societatea civilă nu este mai slabă din privința aceasta, ci ar putea fi chiar mai puternică, pentru că, dincolo de presiunea asupra deciziei, reușește chiar să impună persoane în poziții de decizie.

Dacă există o criză de personal politic, și există, ea nu va fi suplinită prin aducerea unor lideri din societatea civilă. Problema este a partidelor politice care trebuie să-și creeze propria infrastructură de personal politic pentru situațiile de alternanță la guvernare. Pe de altă parte, societatea civilă românească nu acuză această situație ca una critică, dovadă că organizațiile își continuă activitatea. De fapt principala sfidare pentru societatea civilă românească și pentru organizațiile civice este poziția față de guvernare. Dacă poziția rămîne critică, atunci societatea civilă nu a pierdut nimic. Dacă societatea civilă rămîne obedientă, atunci într-adevăr există o problemă structurală a organizațiilor civice și a societății civile în general. Eu sper ca organizațiile să aibă capacitatea să-și protejeze independența și să rămînă credincioase setului de valori considerate esențiale. Atunci societatea civilă prezintă principalul corectiv al deciziilor administrative. Fără societatea civilă partidele politice vor eșua într-o partidocrație lipsită de orice legături cu societatea.

Rep. *Credeți că procesul de angajare politică a liderilor societății civile va continua?*

C. P. Eu cred că nu se va continua această tendință și că reprezentanții organizațiilor civice își vor continua activitatea, pentru că, evident, transferul de personal din societatea civilă spre funcțiile politice creează o criză la nivelul leadership-ului din societate. Este esențial ca, în continuare, personalul din organizațiile neguvernamentale să rămînă în organizațiile neguvernamentale, altfel, organizațiile neguvernamentale vor ajunge într-o situație de lipsă de personal și lipsa de finanțare din ultimii ani s-ar putea accentua pentru că, în bună măsură personalul este specializat și în căutarea resurselor și în scrierea proiectelor esențiale pentru orice organizație. Dar formarea unor lideri sau activiști în domeniul asociativ este un proces îndelungat, el nu se poate realiza în cîteva luni, nici măcar în cîteva ani. E nevoie de o etapă pentru a forma în mod eficient asemenea persoane.

Rep. *Ce înseamnă pentru dumneavoastră faptul că ați luat la sfîrșitul anului trecut premiul din partea GDS?*

C. P. A fost o mare onoare pentru mine dar și o recunoaștere a eforturilor pe care Asociația Pro Democrația

le-a făcut în 2004 și totodată o responsabilitate pentru că acest premiu ne obligă să continuăm și mă refer la toți colegii mei, și cu această ocazie le mulțumesc pentru efortul extraordinar pe care l-au depus în 2004. Dealtfel, în toți acești ultimi patru ani în care am făcut campanie pentru modificarea sistemului electoral, campanii pentru codul electoral care, chiar dacă nu au ajuns la un rezultat finit, au contribuit pînă la urmă la concentrarea opiniei publice asupra problemelor electorale. Noi, și prin acest premiu să continuăm activitatea noastră și dorim să creștem eficiența acțiunilor noastre, pe de altă parte, credem că experiența aceasta poate fi împărtășită și altor organizații care ar putea folosi cu succes unele din mecanismele pe care noi le-am experimentat în relațiile cu oficialitățile. Și, sigur că da, acest premiu înseamnă pentru mine și Asociația Pro Democrația un moment extraordinar, momentul recunoașterii publice a rolului pe care le-am avut și a importanței pe care democrația participativă o are în construcția României în continuare.

Rep. *Aderarea României la UE e o cauză care pentru prima oară a fost îmbrățișată numai de societatea civilă. În ce fel se va răsfrînge aderarea României asupra societății civile înseși?*

C. P. Aderarea este de fapt o sfidare la care societatea civilă va trebui să răspundă, și de data aceasta nu vorbesc doar de organizațiile civice, ci de majoritatea organizațiilor, de asociațiile profesionale, chiar și de cultele religioase. Toate au de răspuns acestei sfidări în primul rînd pentru că va fi vorba de un efort de informare foarte rapid. Românii sînt foarte puțin informați în cea ce privește Uniunea Europeană. Statul este mai mult sau mai puțin pregătit, autoritățile sînt mai mult sau mai puțin inițiate, dar cetățenii sînt în mare necunoștință de cauză. Spre exemplu, dintr-un sondaj realizat în 2004 rezulta că oamenii de afaceri cred că *acquis*-ul nu a fost adoptat și că legislația europeană nu a fost adoptată. Realitatea este alta: *acquis*-ul comunitar a fost adoptat, nu discutăm acum că a fost o simplă traducere a reglementărilor europene, dar oamenii de afaceri nu aveau cunoștință că aceste lucruri s-au întîmplat și că legile pe care le respectă sau nu le respectă sînt legi legate de *acquis*-ul comunitar.

Acest efort ar trebui să fie sectorial și să vizeze domeniile foarte clare ale integrării pentru că, pe de o parte, rămîne în discuție un referendum pentru aderarea la Uniunea Europeană, pe de altă parte, este foarte importantă și participarea societății românești la acest efort pentru că va fi un efort comun și pentru că procesul de integrare va afecta nu doar instituțiile, ci pe fiecare cetățean în parte. Societatea civilă își va putea dovedi utilitatea în acest proces. De aceea vorbesc de marea sfidare adresată societății civile românești pentru că doar așa societatea civilă se va transforma dintr-o abstracție, sau cum se spunea acum mai bine un deceniu, „frumoasa fără corp”, într-o realitate care să contribuie la construcția efectivă a societății românești.

A consemnat Doina BACI

Raport paralel privind implementarea în România a Convenției-cadru pentru protecția minorităților naționale

COUNCIL OF EUROPE
CONSEIL DE L'EUROPE

Convenția-cadru pentru protecția minorităților naționale, adoptată de către Comitetul Ad-Hoc pentru Protecția Minorităților Naționale al Consiliului Europei la 1 februarie 1995, a fost

ratificată de România prin **Legea nr. 33 din 29 aprilie 1995**.

La nivelul Consiliului Europei, **Convenția-cadru** a intrat în vigoare după ratificarea de către 12 state membre, la 1 februarie 1998.

Conform procedurii de monitorizare, statele trebuie să trimită Consiliului Europei un raport privind implementarea **Convenției-cadru** în termen de un an de la intrarea sa în vigoare (respectiv de la ratificare), iar din 5 în 5 ani trebuie prezentate noi rapoarte. Pot fi depuse rapoarte paralele elaborate de persoane fizice și juridice. După primirea și studierea acestor rapoarte, Comitetul consultativ (format din experți în domeniul protecției minorităților naționale) al Consiliului Europei vizitează țările în cauză, discutând atât cu reprezentanții autorităților cât și cu experți interni, formulând pe baza acestor informații un set de recomandări. Aceste recomandări sunt trimise Comitetului Miniștrilor al Consiliului Europei, care adoptă o rezoluție ce cuprinde constatări și recomandări.

România a trimis primul raport privind implementarea **Convenției-cadru** la 24 iunie 1999 (cu o întârziere față de data de 1 februarie 1999). La acest raport au existat două rapoarte paralele. Comitetul consultativ a vizitat România în perioada 19-21 iunie 2000, având o discuție și cu reprezentantul Ligii PRO EUROPA.

Al doilea raport al României este așteptat de Consiliul Europei din data de 1 februarie 2004 (într-o întârziere similară se află și alte state, cum ar fi Cipru, Germania, Spania, Macedonia).

În această situație, Liga PRO EUROPA a pregătit, cu sprijinul Minority Rights Group International, în perioada septembrie 2004 - februarie 2005, un raport paralel, conceput pentru a prezenta situația implementării **Convenției-cadru pentru protecția minorităților naționale** în România și nu ca un raport în contradictoriu cu raportul oficial al Guvernului României. Consultarea reprezentanților organizațiilor minorităților naționale și

a experților independenți a fost o prioritate în elaborarea raportului. Cu acest scop au fost organizate mai multe întâlniri și dezbateri în cursul anului 2004 și 2005, la București și Iași (25 martie 2004, 8 octombrie 2004, 18 decembrie 2004, 23 februarie 2005).

Raportul paralel, după ce analizează situația existentă, formulează următoarele recomandări (raportul complet poate fi studiat pe pagina de internet a LPE):

- este nevoie de elaborarea și adoptarea unei legi a minorităților naționale care prevede, între altele, criteriile și procedura de recunoaștere a comunităților ca fiind minorități etnice, totodată și modalitatea prin care organizațiile reprezentative ale minorităților pot participa la alegeri, fără a crea o discriminare între ele;

- în loc de forma actuală a Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării este nevoie de crearea unei structuri independente de Guvern (subordonat Parlamentului, în condiții similare cu instituția Avocatul Poporului), cu filiale județene care garantează operativitatea soluționării sesizărilor;

- atitudinea magistraților față de romi trebuie modificată prin organizarea de cursuri de sensibilizare față de problematica discriminării rasiale;

- dreptul de proprietate al comunităților etnice și religioase trebuie asigurat prin urgentarea procedurii de retrocedare a bunurilor;

- trebuie create acele structuri și mecanisme legislative prin care patrimoniul cultural al comunităților minoritare poate fi protejat; acest patrimoniu nu poate fi tratat, în continuare, ca un patrimoniu „străin”;

- trunchiul obligatoriu al programei școlare ar trebui să includă și cultura comunităților etnice din România, în loc de „istoria românilor” ar trebui să se predea „istoria României” care să renunțe la teoria superiorității populației majoritare și să promoveze respectul reciproc;

- este nevoie de continuarea și lărgirea măsurilor speciale pentru formarea intelectualității, în special a cadrelor didactice din rîndul comunităților minoritare;

- la toate nivelele și formele de educație unde există învățămînt în altă limbă decît cea română trebuie asigurate manuale în limba de studiu;

- curricula pentru pregătirea cadrelor didactice (prin licee pedagogice și facultăți cu profil pedagogic) trebuie să includă elemente ale culturii romilor, la fel, practica pedagogică ar trebui să se desfășoare și la școlile și clasele cu un număr semnificativ de romi;

• învățământul din România ar trebui să se bazeze în principal pe formarea aptitudinilor și cunoștințelor în școli și nu doar prin activitatea extrașcolară a părinților; astfel nu nivelul de educație al părinților ar afecta în mod hotărâtor succesul școlar al elevilor, ci aptitudinile elevilor;

• în situația în care îmbunătățirea calității educației în zone rurale și greu accesibile ar deveni o prioritate în reforma educațională, acest lucru ar avea un efect pozitiv și asupra acelor comunități etnice care locuiesc preponderent în astfel de zone;

• este nevoie de restructurarea și completarea muzeelor, caselor memoriale, etc. în așa fel încât să ofere publicului posibilitatea de a cunoaște cultura, istoria comunităților minoritare;

• trebuie să se realizeze o totală separație dintre stat și biserică, oferind totodată condiții de egalitate tuturor cultelor;

• emisiunile televiziunilor și radiourilor publice trebuie să ofere spațiu și prezentării problemelor reale și actuale ale minorităților etnice;

• pentru a evita o interpretare a prevederilor legale care să fie contrară **Convenției-cadru, Legea administrației publice locale**, la art. 90, alin. 4 ar trebui să prevadă în mod expres afișarea denumirii străzilor și a altor indicații topografice în limbile minorităților naționale

care au o pondere de cel puțin 20% din numărul locuitorilor;

• trebuie elaborate politici pentru aplicarea unor măsuri speciale care să reducă dimensiunile discriminării structurale, garantând participarea efectivă a persoanelor aparținând minorităților naționale la viața culturală, socială și economică;

• pentru implicarea organizațiilor reprezentative ale minorităților naționale în soluționarea treburilor publice care-i privesc, trebuie găsite soluții viabile, cum ar fi aplicarea măsurilor speciale care să garanteze prezența lor în structurile decizionale locale (consilii locale, consilii județene);

• pentru mai buna implicare a organizațiilor minorităților naționale în procesului legislativ, ar trebui să se solicite avizul Consiliului pentru Minoritățile Naționale cu privire la acele legi care reglementează situația minorităților naționale;

• legea care limitează dreptul cetățenilor români de a părăsi țara trebuie abrogată, lăsând statele țință să solicite actele sau sumele în cauză, autorităților din România revenind doar obligația de a informa cetățenii cu privire la restricțiile de intrare în diferite țări.

Haller István

(continuare în pag. 19)

BANI PUBLICI ...

cu sume substanțiale (din buget) o firmă pentru realizarea unui nou studiu de impact (care au valorat, după recunoașterea Primăriei, în total, 2 miliarde de lei).

Acest studiu de impact, plătit cu bani grei, prezenta o serie de deficiențe (constatate de organizațiile de mediu și transmise către APM Mureș). Apare capitolul „Impactul asupra florei și faunei”, dar după un rînd gol, urmează un alt capitol; oferă planșe și hărți, dar pe acestea nu apare limita rezervației de seminte. Ulterior studiul a fost completat prin introducerea capitolului „Impactul asupra florei și faunei”, dar conținutul este bazat pe presupuneri și nu pe observații și cercetări științifice: „este puțin probabil ca fauna din zonă să sălășluiească sau să cuibărească în apropierea obiectului”. Cît despre rezervație: nu se face absolut nici o menționare. Studiul de impact are și alte deficiențe, spre exemplu afirmă că nu se întîlnește apă freatică pînă la adîncimea de 9 m, cînd toți care vizitează zona sau se uită pe o hartă a Platoului Cornești observă zone mlăștinoase, băltoace care nu se seacă niciodată.

Noul proiect al Primăriei nu a respectat indicațiile date de APM Mureș privind ocolirea rezervației de seminte, doar a redus suprafața ce urma a fi defrișată (de la 12,8 ha la 8,24 ha recunoscînd tacit adevărul organizațiilor de mediu care susțineau anterior că suprafața de 12,8 ha este inutil de mare față de lungimea drumului).

În aceste condiții a apărut al treilea refuz: decizia finală a APM Mureș din 28 martie 2005, arătînd, ca motiv, „tratarea

neadecvată” a „impactului prognozat precum și a măsurilor de diminuare a impactului asupra biodiversității”, „impactului prognozat ca urmare a reducerii suprafeței de spațiu verde / cap de locuitor”, „topografiei și geologiei arealului”. Totodată „studiul de evaluare a impactului nu cuprinde o argumentare fundamentală privind necesitatea și oportunitatea implementării proiectului propus” și „nu are o abordare globală și de perspectivă”.

Mai simplu: studiul plătit din buzunarul tîrgumureșenilor cu 2 miliarde de lei nu valorează doi bani.

3. Consecințe

În situația în care consilierii locali sau primarul Dorin Florea (care a crezut că poate să se impună jignindu-i pe cei care nu s-au purtat cu indiferență față soarta orașului) ascultau din timp vocea societății civile, nu ar fi fost cheltuite sume importante din bugetul local. În loc să se înceapă un dialog constructiv, Primăria a trecut la amenințări, iar după eșec, la transferarea vinovăției.

Dacă sumele importante au fost cheltuite pentru a trage niște învățăminte privind necesitatea consultării experților din cadrul societății civile, lecția a fost foarte scumpă dar nu inutilă. Oricum, această expertiză este oferită de societatea civilă în mod gratuit, tuturor autorităților publice.

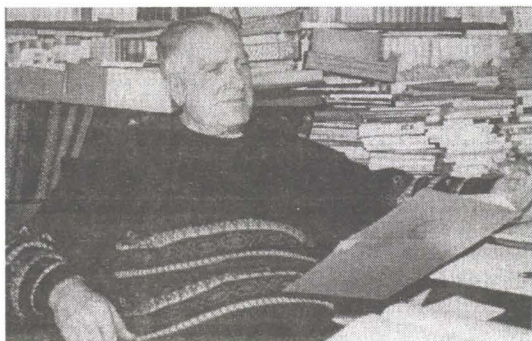
Haller István

In memoriam Adrian Marino

Regretând nespuse plecarea dintre noi a distinsului cărturar
Adrian Marino

Liga PRO EUROPA

înțelege să sublinieze rolul crucial îndeplinit de ilustrul om de cultură care ne-a părăsit, reproducând aici un fragment din *laudatio* rostit cu prilejul decernării titlului de membru de onoare al organizației noastre.

Un european între români

„Mi-am luat povara, dar și privilegiul de a-l omagia pe unul din oamenii cei mai respectabili și cei mai respectați, autor cunoscut de la Tokyo la New York, și de la Timișoara la Botoșani.

Din biblioteca sa clujeană, ne privește una din conștiințele României, patriarhul europenismului. Cu indulgență, dar și criticism, cu spirit vioi, agil, și alură adolescentină. Eternul rebel, eternul entuziast.

Chiar atunci când ne poartă prin fața ochilor oglinda micimii noastre, moralistul retras în provincia din care a făcut o capitală a reflecției, o face cu fair play-ul unui coechipier. Știe să fie sever fără a fi arogant.

Spre deosebire de cei mai mulți din intelectualii români, Adrian Marino este un reper sigur, nu ne face surprize și ca urmare, nu ne decepționează. Nu-l tentează nici paseismul ruralist, nici cosmopolitismul boiernesec.

Scrierile sale sunt serene și limpezi ca valorile pentru care pledează.

Departate de lume, totuși mai prezent în ea decât majoritatea dintre noi, Adrian Marino nu improvizează un europenism conjunctural, ci clădește cu răbdare inflexibilă un program cultural și civic coerent. Stau mărturie miile de pagini din volumele proeuropene, articole și studii, rarele, dar pline de miez, intervenții publice. Îl disting confortul și alegrețea cu care se preumblă prin culturile Europei, construind poduri peste inutile vrajbe.

Adrian Marino este un om fericit. A traversat închisorile comuniste și a trăit marginalizarea fără a fi nevoit să le transforme în virtute. Tot ce face, spune sau dă de înțeles stă mărturie a libertății. Nici arogant, nici complexat, Adrian Marino urzește ștele vechi și noi ale europenismului la români, îndrumându-i spre locuri prin care au mai trecut, dar n-au lăsat destule urme pentru ca poteca să nu fie năpădită de buruieni.”

Smaranda Enache

Pro Europa poate fi citită pe Internet la adresa:

www.proeuropa.ro

Liga PRO EUROPA Liga

Copreședinți:

Smaranda ENACHE și CSÍKY Boldizsár

Director Editură: SZOKOLY Elek

540049 Tîrgu Mureș, P-ța Trandafirilor nr. 5, et. III, CP. 1-154
Tel/fax: +40-(0)265-250182; 250183, e-mail: office@proeuropa.ro

CONTENTS:

P.1 *The Political Science Faculty of Paris at the Intercultural Academy: A European Encounter* – on its final session, the Intercultural Academy Transsylvania hosted a group of students from Paris and had a seminal exchange of ideas;

P.2 *A Romanian/Hungarian synopsis of the PEL's main events in March-April 2005;*

P.3 *Oh, My Constitution...* – the vote in France against the European Constitution is an opportunity to assess the (still) dire situation of the Romanian legal framework and its implementation and to claim the need to draw up a new, consistent and comprehensive legal framework;

P. 4-5 *A Necessary Reparation; The Government Curbs Electoral Rights; Respect for Rights Is Not Optional!; Reform of the Judiciary, a Condition for Integration; Lustration of Judiciary and Diplomacy Needed; We Applaud the Signing of the Treaty for Accession to the EU* – PEL's press releases;

P. 6-7 *The Mayor Dorin Florea Harasses the Pro Europa League Again* – the PEL protests against the the mayor's tentative to evict the PEL after it has made public its monitoring programme targeted at the local public authorities; *Press Release – Statement – Letter of Protest* – various NGOs, both local and nationwide, make a common cause with the PEL against its harassment by the mayor;

P.8-9 *Week of Tolerance* – a review of the activities carried out by the PEL: intercultural orientation competition, art film („Taking Sides”, directed by István Szabó), painting exhibition by six Hungarian Roma artists, round table „Interculturality in the High Schools in Tîrgu-Mureș”, debate on The Bill on the Status of National Minorities held at Bucharest, round table on the Romanian-Hungarian relations, possible scenarios in the 21st century, broadcast of the local radio station focused on interculturality in Transylvania;

P.10-11 *The Bill on the Status of National Minorities Is Drawn Up on Fallacious Principles* – the PEL highlights the drawbacks of the present form of the bill: it has been drawn up without a previous consultation with the relevant parties, the definition of minorities is inconsistent, the bill relies on laws that have themselves to be changed, running for office is curbed, internationally guaranteed rights are overlooked;

P.12-13 *An Intercultural Model for the Whole Europe* – having graduated the Intercultural Academy Transsylvania, its students assess its impact on their view on human and minority rights, on the values of tolerance and understanding;

P.14-15 *Public Funding for a Fake Detour Route (The Road through the Woods, between Myth and Reality)* – taking advantage of the real need for a detour route for Tîrgu-Mureș, the town hall has misused significant public funding;

P.16-17 *Romanians Are Very Little Informed on the European Union* – interview with Cristian Pîrvulescu, chairman of the Pro Democrația Association;

P.18-19 *Shadow Report on the Implementation of the Framework-Convention for the Protection of National Minorities in Romania* – drawn up by the PEL, the report presents a series of recommendations for Romania's decision-makers to consider;

P. 20 *In Memoriam Adrian Marino* – the PEL expresses its deep grief over the loss of one of the few genuine pro-european thinkers in Romania.

Responsabil de număr: Doina BACI

Multiplicat la **MEDIAPRINT**

PRO EUROPA este publicată cu sprijinul
Open Society Institute și Charles St. Mott (SUA)